

2013, TÜULGO, 1

GŪUSG GASGĀ

MOONDA A ZEOVA RĪUNGĀ



A ZEZI VUUGRĀ
SĒN TŌE N NAF
YĀMB TO-TO

GŪUSG GASGĀ yaa sebr sēn waoogd Wēnnaam a Zeova sēn yaa āndūniyā fāa Naabā. A leb n kengda nebā pelse, bala a wilgdame tu ka la bilfu, Wēnnaam Rūngā sēn yaa goosneem b sēn zoe n lugl saasē wā na n kutame tu wēnem buud fāa sa, la a kut tu tēngā lebg arzāna. A sagenda nebā tu b tē a Zezi Kiristi, bala yē n sak n ki sēn na yul tu tōnd tōog n paam vūm sēn ka satā, leb n yaa yē la Wēnnaam Rūngā Rīma. Yaa hal sēn sūng ne yuormd 1879 wā la a Zeova Kaset rāmbā yiisd seb-kāngā. Sebrā pa teend politik sull baa a yembr ye. A góamā fāa tika Biiblā zugū.

Y sā n dat kibay n paase,
bu y sā n dat tu b wat n
zāmsd yāmb Biiblā,

bu y ges www.jw.org
Y leb n tōe n gulsa a Zeova Kaset rāmbā ne aders nins sēn be tēngā a yembre.

SOUTH AFRICA:
Jehovah's Witnesses
Private Bag X2067,
Krugersdorp, 1740

BÉNIN:
Les Témoins de Jéhovah
B.P. 312
AB-Calavi

Sēn na yul n bāng b aders rāmbā fāa,
bu y tu ges www.jw.org/contact.

Seb-kāngā pa koosd ye. B yiis-a lame n na n teal Biiblā zāmsg sēn maand dūniyā gill zugā. La yaa ligd nebā sēn kôt ne yamleoogā n teend tuomdā. Biiblā verse rāmbā yita Wēnnaam Sebrā pogē, la d rem-s-b lame tu. zems ne moorā golsgā noyā. Verse sā n pogl ne MN, wilgdame t'a yita Les Saintes Écritures—Traduction du monde nouveau wa pogē.

The Watchtower (ISSN 0043-1087) is published semimonthly by Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc.; L. Weaver, Jr., President; G. F. Simonis, Secretary-Treasurer; 25 Columbia Heights, Brooklyn, NY 11201-2483, and by Watch Tower Bible and Tract Society of Canada, PO Box 4100, Georgetown, ON L7G 4Y4. Periodicals Postage Paid at Brooklyn, NY, and at additional mailing offices. POSTMASTER: Send address changes to Watchtower, 1000 Red Mills Road, Wallkill, NY 12589-3299. © 2013 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania. Tous droits réservés. Printed in Nigeria.

Kiuug fāa b yiisda bāmb:
44978000 NE BUUD-GOAM 205 MARCH 1, 2013

ZĀMSGĀ SŌSSĀ

TŪUL-NIFU, 29-SIG NOYĀ, A 5 | SEB-NENG A 7 · YULLA: 45, 32

Sēn nong-b a Zeova wā pa basd tu būmb kūt tu b lūl ye

Kiris-nebā fāa zoeta zoese, tu keorā yaa vuum sēn ka setā. La tōnd sēn dog ne yel-wēndā yīnga, d fāa lakdame. Sōs-kāngā na n sōng-d lame tu d bāng būmb a nu sēn tōe n kut tu ned lake, la d sēn tōe n maan to-to tu b baa a ye ra kut tu d pa baas zoeesā ye.

SIG-NOYĀ, A 6-12 | SEB-NENG 12 · YULLA: 62, 60

Yāmb mi a Zeova bū?

Zeremi sebrā gomda sūurā yell wusgo. Sōs-kāngā wilgda sūur sēn pa sōma sēn dat n yēlga, la sūur a woto sēn tōe n wā kiris-ned to-to. A wilgda d sēn tōe n maan to-to n bāng a Zeova.—Zer. 9:25; 24:7.

SIG-NOYĀ, 13-19 | SEB-NENG 17 · YULLA: 81, 135

Masā “yāmb sēn mi Wēnnaamā,” bōe n kete?

Bōe la ned segd n maan n tōog n bāng Wēnnaam tu Wēnnaam me bāng-a? Wān to la kiris-ned buta, la bōe yīng t'a buuungā pa tar tekā? Sōs-kāngā na n leoka sogs-kāensā.

SIG-NOYĀ, 20-26 | SEB-NENG 22 · YULLA: 51, 95

A Zeova yaa tōnd laafū zīiga

Baa dūniyā sēn kis tōndā, d pa segd n maan rabeem ye. Sōs-kāngā wilgdamē tu tōnd Wēnnaam a Zeova yaa d koglg zīiga, la t'a yaa koglg zīig sēn ka to.

SIG-NOYĀ, 27-SIGRI, A 2 | SEB-NENG 27 · YULLA: 27, 101

Waoog-y-yā a Zeova yu-kāsengā

Paam n naag neb nins Wēnnaam sēn yāk a yoorā yīngā baooda bōe maanego? Waoog Wēnnaam yoorā la f sak-a wā rat n yeelame tu bōe? La wān to la Wēnnaam get neb nins sēn paoogd a yoorā? Sōs-kāngā leokda sogs-kāensā.

SĒN BE SEBRĀ PŪGĒ ME

A Zezi sūd vuugame bū? 3

A Zezi vuugrā na n waa ne vuum! 6

Sogsg Biiblā sēn leokde 32



A Zezi SLD VUUGAME BL?

NÄ MAAN yuum 2500 woto, Geres kudemd yel-mit a Herodot togsa kibare, n gom Ezipt nebā yell n yeel woto: "Rakāagārāmb sā n da maan kibsa, b sēn wat n dū n sa, rao n yikd ne koglg n gilg n wilg nebā. Koglgā pugē, b sagenda raoog b sēn pees n ning pāntiir tu wōnd ninsala. A woglmā zemsda metr wall metr pūl-sūka. Raoā wilgda ned fāa rē n yet woto: 'Yū la f kūdme. La ges yāoā tu f sā n ki, f lebgda woto.'

Pa Ezipt nebā bal n tagsd woto vuumā la kūumā zug ye. Rūndā-rūndā, tēns kēer pusē, nebā wae n wēeda yel-bünd n yetē tu d "ru la d yū, la d kūdme." La sā n mik tu ned sā n ki, saame, sēn sāo yaa a sēn na n noog a yōor tu seke. Rēnd ka yōod tu d mao n yu nin-sōng ye. Kūum sā n yaa būmb fāa tēka, sēn vū-b n pa tagsd beoog yellā bee būum. Yaa wa tūmtūmd a Poll sēn yeelā. A goma tagsg ning sēn pa tēed-b kūum vuugrā sēn tarā yelle, n yeel woto: "Kūum sā n ka vuugdē, 'bu d ru la d yū,

tu bōe, beoogo, tōnd na n kiime.'"—1 Korēnt dāmba 15:32.

Yaa vēeneg t'a Poll da pa tēed tu ned sā n ki, a yell saa wakat fāa yīng ye. A ra kūsa sūd tu ned sēn ki tōe n vuugame, n tōe n paam n vuumd wakat sēn kōn sa. Yaa būmb sēn maan tu ned pa tōe n kūs n kūt t'a Poll da tēed woto: Yaa a Zezi Kirist vuugrā.* Sūd me, a Zezi vuugrā n yu bōn-kāseng ning sēn keng pipi kiris-nebā tēeb n yūda.

La wān to la a Zezi vuugrā tōe n nef tōndo? Bōe n kūt tu d miē t'a sūd vuugame? D sā n ges a Poll sēn gom dē yell to-to ne Korēnt kiris-nebā, d paamda sogs-kāensā leoore.

LA KIRISTĀ SĀ N PA VUUGE?

Korēnt tigingā neb kēer n da pa vuumd b sēn segd n tē kūum vuugrā vōor sōma, tu b

* Gerk gom-bil ning b sēn lebg Biiblā pugē tu "vuugrā" rat n yeelame tu "yik n yals yesa." Woto bilgda ned sēn ki sēn lebs n vuuge, n ket n tar a pīnd zūgā la a pū-tēerā, n wōnd a sēn da yaa to-to pīndā.

sānda pud n pa tēed vuugrā ye. Tūm-tūmd a Poll pipi letr ning a sēn tool-bā pugē, a wilg-b lame tu kūum vuugr sā n kae, sūd yaa buko, n yeel woto: "Kūum vuugr sā n ka be, dall Kirist me ka vuug ye. La Kirist sā n ka vuuge, tōnd koe-moonegā yaa zaalem, la yāmb tēebā me yaa zaalem. Kūum sā n ka vuugdē, dall tōnd lebga Wēnnaam ziri kaset-dāmba. . . Yāmb tēeb yaa zaalem, la yāmb ket n be y yel-wēnā pugē, la neb nins sēn ki Kirist pugē wā me menemame."—1 Korēnt dāmba 15:13-18.

Ned pa tōe n kūs a Poll sēn togs būmb ningā ye. A yeelame tu kūum vuugr sā n ka be, dall Kiristā sēn ki wā me ka vuug ye. La Kiristā sā n pa vuuge? Sā n yaa rē, koe-noogā mooneg pa tar yōod ye. Bala na n yu ziri yagbo. Sēn paase, Kirist vuugrā bee bōnkāsems nins kiris-nebā sēn tēed sūka. Kiristā sā n da pa vuuge, Biiblā zāms-kāsemsā kēer pa na n tall vōor ye. Wala makre, Biiblā sēn yet būmb ning Wēnnaam naamā weengē wā, a yuvarā, a Rīungā, la tōnd fāagrā weengē wā. Koeeg ning a Poll ne tūm-tūmdb a taabā sēn moonā me ra na n yu zaalem.

La pa rē bal ye. Kiristā sā n da pa vuuge, kiris-nebā tēeb me ra na n yu zaalem, bala ra na n tika būmb sēn pa sūd zugu. Sēn paase, a Poll ne a taabā sēn da moond t'a Zezi vuugame la tu yaa Wēnnaam a Zeova n vuug-a wā ra na n yu ziri. B sēn yeel tu Kiristā "kii tōnd yel-wēnā yīngā" me ra na n yu ziri, bala Fāagdā meng sā n pa vuuge, a yuta wān n fāag a taaba? (1 Korēnt dāmba 15:3) Rēnd kiris-neb nins sēn ki, tu kēer yaa b tēebā yīng la b kū-bā belga b mense.

A Poll paasa woto: "Sā n yaa vū-kāngā pugē yīng bal la tōnd be ne Kiristā, ned ka be t'a nimbaaneg le ta tōnd ye." (1 Korēnt dāmba 15:19, *Kāab-paalgā Koe-noogo*) A Poll ne kiris-neb a taab sēn da tēed kūum vuugrā la bark ning rē sēn na n wa ne wā yīngā, b sak n bōna b paoongo, b paama namsg la zu-loees a

taaba, la b gēneg b yōy menga. Kūum vuugr sā n da kae, woto fāa ra na n yu faoore!

Y SĒN SEGD N TĒ WĀ VŌORE

A Poll da kūsa sūd tu kiris-nebā sēn tēed būmb ninsā fāa yaa sūda. A ra miime t'a Zezi vuugame, n wilg Korēnt kiris-nebā būmb ning sēn kūt t'a tēed rē wā, n yeel woto: "Kirist kii tōnd yel-wēnā yīngā, a wa Gulsg Sōamyā sēn yetā. La b muma bāmba, la rasem a tāab raare, bāmb vuuga wa Gulsg Sōamyā sēn yeelā. La bāmb vēnega b meng ne a Sefas n yaool n vēnega b meng ne piig la a yiibā.* Rē poore, bāmb vēnega b meng ne ba-biis sēn yūd kobs-nu, la sēn yūd pūl-sūk ket n vuume, la kēer kiime. Dē poore, bāmb vēnega b meng ne a Zak n yaool n vēnega b meng ne tūm-tūmdbā fāa. La sēn pugl bāmb fāa, b yaool n vēnega b meng ne maam."

—1 Korēnt dāmba 15:3-8.

A Poll reng n wilgame t'a kūsa sūd tu Kirist kii tōnd yel-wēnā yīngā, tu b mum-a lame, la t'a vuugame. Bōe yīng t'a ra bas a yam ne rē? Pipi, yaa tu neb wūsg n maan kaset t'a Zezi vuugame. A vuugrā poore, a vēnega a meng ne neb kēere, baa a Poll menga. A le vēnega a meng ne neb sula, la kūung sēn ta neb 500 menga. Nin-kāens wūsg sēn wa n wūm t'a Zezi vuugame wā, b ra pa tēed ye. (Luk 24: 1-11) A Poll sēn wa n gomdā tu sēn maan-b kasetā wūsg ra ket n vuume, tu sēn dat-a tōe n tu sok-ba. (1 Korēnt dāmba 15:6) Nin-yēng bū neb a yiib kaset kūsg yaa nana. La ānda n tōe n kūs sēn yūd neb 500 goama?

Tēeg-y me t'a Poll yeelame t'a Zezi kūumā, a mumbā la a vuugrā fāa yu "wa Gulsg Sōamyā sēn yeelā." Yu bāngr-goam sēn gomd Mesi wā yell n pidsi, tu wilgd vēeneg t'a Zezi la Mesi wā.

* Baa tūm-tūmdbā sēn da lebg 11 a Zida Iskariot kūumā poorā, b ra ket n boond-b lame tu "piig la a yiibā." Daar a yembre, a Zezi vēnega a meng ne a tūm-tūmdbā, t'a Toma pa zīnd be ye. La baa sēn yu bāmb 10, b goma 12 yelle.—Zā 20:24.

Baa neb wusg sēn maan kaset t'a Zezi vuugame tu Gulsg Sōamyā me wilgd rē wā, neb n kūse, tu kēer ket n kūsdē. Sānda yeelame t'a karen-biisā soos n dūka kūumā n tu solge, n yaool n yetē t'a vuugame. La Rom sodaasā sēn da gūud yaoogā, karen-biisā ra pa tōe n maan-b pāng wall b zems ne-b n dūk kūumā ye. Kēer me yeelame tu pa a Zezi mengā la nebā sēn yā wā, tu yaa bōn-makr bala. La sēn yet-b rē wā yīmame t'a Zezi vēnega a meng ne neb wusgo, la tu pa yu wakat yēng bal ye.

Ne rē fāa, neb n ket n yetē t'a Zezi karen-biisā yagame n belg wusg tu b tē. La woto maaneg ra pa nafd karen-biisā ye. B sēn da kōt kaset t'a Zezi vuugame wā ra kūtame tu nebā yaand-ba, n namsd-b la b ku kēer menga. Sā n da yaa ziri, b na ket n moondē sūda? Sēn paase, yu Zerizalem la b sing

kasetā kūuni. Be me la b bēebā sēn da baood buum baa yaa bilf n na n subg-bā ra be.

Yaa karen-biisā sēn da kūs sūd tu b Zusoabā vuugame wā la b sēn da tar raood n moondē, baa b sēn da namsd-b wusgā. Kūum vuugrā tēeb tara yōod wusg ne kiris-nebā. Pipi kiris-nebā pa gēneg b yōyā n na n kō kaset tu b kūn karen-saam-sōng bal ye. B maana woto n na n wilg t'a Zezi vuugame, la tu rē wilgdame t'a yaa Kiristā sēn yaa Wēnnaam Biigā, ned sēn sūd zīnd n tall tōog wusgo, n teel-b la a wilg-b sore. A vuugrā yaa kaset tu bāmb me kūum poore, b na n wa vuugame. Vēnega, a Zezi sā n da pa vuuge, kiris-neb ra pa na n zīndē ye. A sā n da pa vuuge, tōe tu d ra pa na n wum a kibar meng ye.

La wān to la Kiristā vuugrā tōe n naf tōnd rūndā-rūndā?

SOGSG B SĒN WAE N SOKDĒ

Ānd dāmb n na n vuuge?

Biiblā yeelame tu "nin-tursā la sēn pa-b tursā me vuugr na n zīndame." (Tūoma 24:15, MN) Nin-tursā yaa pagb la rap sēn tū Wēnnaam wala a Nowe, a Abrahaam la a Saara. Sēn pa-b tursā yaa neb nins sēn pa tū Wēnnaam, b sēn pa paam n bāng a raabā yīngā.

Ye la sēn na n vuug-bā na n vuumde?

Kēer na n tu vuumda saasē n pa le tōe n ki ye. B na n yu rīm-dāmb la maan-kuudba, n naag Kiristā n du naam tēngā zugu. (Wilgri 5:9, 10) La wusgā na n vuumda wakat sēn kōn sa tēngā sēn na n lebg arzānā zugu.—Luk 23:39-43.

Wakat bug la b na n vuuge?

Yaa b sā n wa menes nin-wēnsā tēngā zug poore. Biiblā wilgame tu yaa a Zezi naamā sēn na n kaoos yuūm tusrā sasa la b na n vuug neb sōor ka tēka. Yaa wakat kāng me la tēngā na n lebg arzāna.—Wilgri 20:6.

Būmb nins sānda sēn maand Pakā sasa wā yaa a Zezi vuugrā yīng bu?

Tēns wusg pusē, nebā minim n tūnugda ne soomse, gel b sēn pāntiiri, buuzi-rāmb la fulerdāmb n maand Pakā, b sēn yet tu yaa a Zezi vuugrā kibsā. La bōn-kāensā fāa yaool n yita ziri tūudmā pugē. B baa a ye pa a Zezi vuugrā yīng ye. La woto yaa wēng bu? N-ye. Bala, Wēnnaam Gomdā yetame tu d lak d mens ne ziri tūudmā, la tu d 'waoog d Ba a Wēnnaam ne d sūs la ne sūda.'—Zā 4:23; 2 Korēnt dāmba 6:17.

A Zezi sā n yaa Wēnnaam wa kēer sēn tēedā, ānd n vuug-a?

Wēnnaam yuor la a Zeova. Rēnd a Zezi pa Wēnnaam ye. A yaa Wēnnaam Biiga. Yaa a Zeova n vuug a Zezi. (Rom dāmba 10:9) Biiblmit a yembr yeelame tu "pa zems tu d tē tu ned tōe n vuuga a menga, la tu baa Kiristā pa tōe n vuug a meng ye."*

* Y sā n dat n wum sogs-kāensā leoorā vōor n paas bu y ges Biiblā sud yetame tu bōe? sebrā, a sak a 7 ne a 8. A Zeova Kaset rāmbā n yiis-a. Y tōe n paam-a-la www.jw.org me.



A Zezi vuugrā na n waa ne vūum!

A ZEZI vuugrā pa būmb sēn maan pīnd wēndē bala, la sēn pa tar yōod ne tōnd rūndā-rūndā ye. Ad tūm-tūmd a Poll sēn yeel dē weengē: "Kirist vuugame, bāmb yaa kūum vuugr dēenem soaba. Tu bōe, a wa ned a yembr sēn wa ne kūumā, woto me, ned a yembr waa ne kūum vuugre. La a wa fāa sēn kiid a Ādem pugē wā, woto me, fāa na n paama vūum Kirist pugē." —1 Korēnt dāmba 15:20-22.

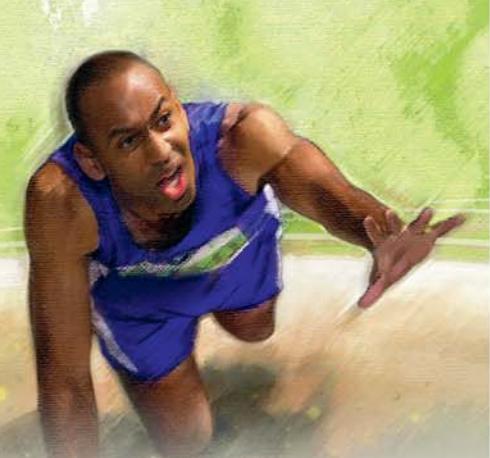
A Zezi vuugra yuūmd 33 Nizā kiuug rasem 16 daarā. Yuūmd fāa, ra-kāng sā n da ta, zūlf-rāmbā segd n yāka b koodā dēenem biis n tu kō a Zeova Zerizalem wēnd-doogē wā. A Poll sēn bool a Zezi tu dēenem soabā wilgdame tu neb a taab n na n vuuge.

A wilga būmb ning sēn na n maan a Zezi vuugrā maasem yīngā me n yeel woto: "Wa ned a yembr sēn wa ne kūumā, woto me, ned a yembr waa ne kūum vuugre." A Ādem yel-wēndā sēn long tōndā kūtame tu d fāa kiidē. La a Zezi sēn yu ned sēn zems zāng n ki ādem-biisā yel-wēn yīngā,

a paka sor tu ne kūum vuugrā maasem, b tōe n wa paam b mens ne yel-wēnā la kūumā. A Poll kumsa woto fāa Rom dāmb 6:23 wā pugē n yeel woto: "Yel-wēnā yaood yaa kūum, la Wēnnaam kūunā yaa vūum sēn ka seta, tōnd Zusoab a Kirist Zezi maasem yīngā."

A Zezi meng bilga a kūumā la a vuugrā sēn tōe n naf tōnd to-to wā, n yeel woto: "Wa a Moiiz sēn zēk waafā weoogā pugē wā, woto me, a yaa tulae tu b zēk Ninsaal Biigā, tu ned ning fāa sēn tēed bāmb paam vūum sēn ka seta. Tu bōe, Wēnnaam nonga dūniyā, hal tu b kō b Biig sēn ka to, tu ned ning fāa sēn tēed bāmb kōn sāam ye, la a na paam vūum sēn ka seta." —Zā 3:14-16.

Mams-y n ges-y yāmb sēn na n paam n vi wakat sēn kōn sa, tu toog la namsg wall sū-sāoong pa le beē ye. (Wilgri 21:3, 4) Ad na yu sū-noog tēkē! Biibl-mit a yembr yeela woto: "D sā n yā yaado, d tōe n tēegame tu vūumā yaa koēega, la kūum vuugrā wilgdame tu kūum me tara tēka." Vēenega, a Zezi vuugrā na n waa ne vūum! ■



*"Neb nins sēn nong
yāmb tōogā tara
laafi-kāsenga, la būmb
ka be sēn lakd bāmb
ye."—YUUL 119:165.*

Y NA N LEOKAME TU BŌE?

Kiris-nebā zoeta zoe-bugo,
la keoorā yaa bōe?

Yel-bus n tōe n kūt tu kiris-ned
lūu?

Bōe yīng tu ned sēn nong
Wēnnaam tōogā pa lakde?

SĒN NONG-B A ZEOVA WĀ PA BASD TU BŪMB KUT TU B LUU YE

A MARY DECKER singa zoees a yāadmē. Yūumd 1984 soabā pugē t'a ra tōee zoees sōma, tu neb wūsg tēed tu yē n na n tōog zoeesā ze olēmpikā sasa. La pa yū woto ye. Metr 3000 zoeesā sasa, a kala a zoet-n-taag a ye n lūu, n pa tōog n baas zoeesā ye. La a pa koms raood ye. Sēn wa n na n maan yūumde, a zoeet metr 1600 zoeesā n lūu taoore, t'a zoeesā tūvlem yūg pagb nins fāa sēn da tōog zoe-kāngā.

² Tōnd kiris-nebā zoeta zoeese, tu keoorā yaa vūm sēn kōn sa. D pa segd n bas tu būmb kūt tu d pa baas zoeesā ye. La tōnd zoeesā pa wa zoees nins sēn yaa koeese, tu yaa sēn tūv-l-b n paamdā ye. A pa wa ned sēn zoet yamleoog yīng n mi n tōe n yals n vūusā me ye. Yaa wa zoees nins sēn yaa wogd wūsgo, tu zoetbā segd n tōog toog n ta saabā. Tūm-tūmd a Poll lētr ning a sēn tool Korēnt kiris-nebā pugē, a yeela woto: "Yāmb ka mi tu neb sēn zoet zoeese, bāmb fāa zoetame, la yaa ned a ye n deegd kūun bū? Bū yāmb zoe zoees sōma tu yāmb tōe n paam kūuni."—1 Kor. 9:24.

³ Biiblā wilgame tu d segd n zoeet zoeese. (*Karm-y 1 Korēnt dāmb 9:25-27.*) Keoorā yaa vūm sēn kōn sa. Sēn paam-b zaeebā na n vūmda saasē, tu zoetb a taabā vūmd tēngā zugu. La tōnd zoeesā sēn pa wōnd a taabā yaa tu ned ning fāa sēn tōog n ta zoeesā

-
1. Wān to la pag wilg t'a pa koms raodo?
 2. Kiris-nebā zoeta zoe-bugo, la wān to la d segd n zoe?
 3. Ānd dāmb n na n paam vūm sēn kōn sa wā?



Y sā n lūl bū y sak tū b
sōng-y tū y yiki

saab paamda keoorā. (Mat. 24:13)
Yaa sēn pa tū-a zoeesā noy wall sēn
pa tōog-a n baas zoeesā bal n pa
paamde. Sēn paase, yaa zoe-kāng
bala la ned tōe n zoe n paam vuūm
sēn pa satā.

⁴ La vuūm sēn kōn sa wā zoeesā pa
nana ye. Yaa a Zezi Kirist bal n tōog
n zoe n pa tol n lak ye. Karen-biig a
Zak yeelame tū “tōnd fāa kongda ne
būmb wūsgo.” (Zak 3:2) Tōnd
mengā pān-komsem wall d taab
rēnd tōe n wa kūtame tū d maag ne
zoeesā, pa rē bū d bas zoeesā wakat
bilf yīnga. D tōe n lūlume menga. La
d yikdame n le sung zoeese. La nina
mi n lūlume tū wūm-a wūsgo, tū sēn
na yul t'a tōog n lebs n sūng zoeese,
yaa tulae t'a paam sōngre. Rēnd d
sā n mi n lakdame, pa segd n ling-d
ye.—1 Rīm 8:46.

4. Bōe yīng tū vuūm sēn kōn sa wā zoeesā pa
nana?

Y SĀ N LAK BL Y RA BAS ZOESĀ YE

⁵ D sā n wa lak wall d lūl, d sēn
na n maan būmb ning rē poorā wilgda
d sēn yaa ned ning buudā. Kēer
tekda yam n kos sugri, n ket n tūud
Wēnnaam. La sānda pa tekd yam ye.
Sebr Sōng pugē wā, Yelbūn 24:16 yeta
woto: “Nin-sōng lūl naoor a yopoe
me, a na n yikame, nin-wēng yē paada
a wēnmē.”

⁶ Baa d sā n lak wall d lūl, d tōe n
yikame. D sā n teeg a Zeova, baa
d sā n wa tar zu-loeeg bū d sā n wa
konge, a na n sōng-d lame. D tōe n
kūsa sud t'a Zeova na n sōng-d lame tū
d ‘yiki,’ n ket n tūud-a ne d sūur fāa.
Woto pa kengd neb nins sēn nong a
Zeova ne b sūy fāa wā raood sūda?
La nin-wēng yē pa woto ye. A sā n
lūl, a pa modgd n ‘yik’ ye. A pa

5, 6. a) Bōe yīng tū ned sēn nong Wēnnaam
tōogā pa lakde, la a sā n lūl, bōe n na n sōng-a
t'a ‘yiki?’ b) Bōe yīng tū kēer sā n lūl bū b pa
yikdē?

baood Wēnnaam vuusem sōngā la a nin-buiidā sōngr ye. Baa b sā n dat n sōng-a, a pa sakd ye. Biiblā yeelame tu neb nins sēn nong Wēnnaam tōogā pa lakde, rat n yeel tu baa b sā n lūu, b yikdame n ket n zoet vuum sēn kōn sa wā zoeesā.—*Karm-y Yul Sōamyā 119:165.*

⁷ Wakat ninga, yaa nina pān-komsem n kītd t'a maan yel-wēnde. Tōe meng t'a maan yel-wēn-kāng naoor wusgo. La a tōe n kell n yū ninturg a Zeova nifē, a sā n tektd yam n kot sugr ne a sūur fāa, la a modgd n maand sēn yaa turga. A Zeova sēn da tar manesem ning ne Israyell nebā wilgda rē. (Ezai 41:9, 10) Pa tōnd sēn mi n kongdē wā yell la Yelbūn 24:16 sēn gomdā ye. A wilgdamē t'a Zeova na n sōng-d lame tu d 'yiki.' (*Karm-y Ezai 55:7.*) Wēnnaam a Zeova ne a Zezi Kirist kusa tōnd sūda. B sagend-d lame tu d sā n lūu, bu d 'yiki.'—Yul 86:5; Zā 5:19.

⁸ Ned sā n segd n zoe n zāag zīiga, a sā n lak bu a sā n lūu, a tōe n yika tao-tao n le sung zoeese. Tōnd pa mi vuum sēn kōn sa wā zoeesā sēn na n sa 'daar la wakat' ning ye. (Mat. 24:36) La d sā n modgd n pa lakdē, na n yū nana ne-d tu d kell n zoe zoeesā n baase. La bōe n tōe n wa kūt tu d lūu?

YEL KĒER SĒN TŌE N KLT TL NED LDL

⁹ D na n goma būmb a nu sēn tōe n kūt tu ned lūu yelle. Yaa a mengā pān-komsem, yīngā ratem-wēnsā, a tēed-n-taag sā n maan būmb t'a tagsdē tu pa zemse, namsg a tēebā

^{7, 8.} Wān to la ned tōe n "lūu" n kell n ta Wēnnaam yam?

9. Bōe yell la d na n gome?

yīngā, la tīgingā neb pān-komsem. Tēeg-y tu baa d sā n lūu, a Zeova maanda sū-mar wusg ne tōndo. A pa yut tao-tao n daag-d n bas ye.

¹⁰ D tōe n maka d pān-komsmā ne kugr sēn dīg sor zugu. Rīm a Davūd ne tūm-tūmd a Pīeer kibayā wilgd-d-la būmb a yiib sēn tōe n kūt tu ned lūu: Yaa yōk-m-meng kaalmā la ninsaal zoeesā.

¹¹ Pa wakat fāa la rīm a Davūd tōog a meng ye. Wala makre, a sēn pa tōog n yōk a mengā kutame t'a yo ne a Batseba. Sēn deng rē, a Naball sēn wa n paoog-a wā, a sēn pa yōk a mengā kutame t'a naan n zab ne-a. La baa sēn pa yū wakat fāa la a Davūd yōk a mengā, a pa tol n bas a Zeova ye. A kongr fāa poore, a paamame tu neb a taab sōng-a t'a 'yiki.'—1 Sām. 25:5-13, 32, 33; 2 Sām. 12:1-13.

¹² Baa a Pīeer sēn da sakd a Zezi ne a Zeova wā, wakat n zīnd t'a zoe ninsalba, n maan sēn pa segde. Wala makre, a kūsa naoor a tāab tōr t'a pa mi a zu-soabā ye. (Luk 22:54-62) Kaoosg zugē, a talla manesem tu yaa wa kiris-neb nins sēn yaa zuif-rāmbā yūda sēn ya-b bu-zems nebā. Tūm-tūmd a Poll sēn da mi tu neb a taab tōe n wa rūka a Pīeer togs-n-taārā, a wilg-a-la vēeneg t'a sēn maandā pa sōma ye. (Gal. 2:11-14) Rē yīngā a Pīeer sūur yikame t'a bas vuum sēn kōn sa wā zoeesā bu? Ayo. A kelga a Poll saglgā n toeeme, n kell n zoe zoeesā.

¹³ Bāag tōeeme tu d vuumā lebg toog

^{10, 11.} A Davūd pān-komsmā ra yaa būgo?

^{12.} Baa a Pīeer sēn da mi n kongā, wān to la a tōog n kell n zoe zoeesā?

^{13.} Wān to la bāag tōe n kūt tu ned lūu?

wusgo. Tōe n kūtame tū nina bas zoeesā. Wala makre, Zapō saam-bi-poak a ye lūlū bā-kēgeng yūvum 17 a sēn deeg lisgā poore. A bāagā ra pak-a-la wusgo, t'a ra pa le wungd ne tūudmā yel ye. Rē kūtame tū kāsem-dāmb a yi tu sōs ne-a n keng a raoodo, t'a le sung tigissā kēnde. A yeela woto: "Mam sēn ta tigsgā zīgē wā, saam-biisā sēn deeg-m to-to wā yū-m-la noog hal tū m daag nintām." Saam-bi-poakā le sunga zoeesā.

14 Yīngā ratem-wēnsā yū sabab tū kiris-neb wusg lūl. Ratem-wēng sā n wa rat n kūub-do, segdame tū d maan d sēn tōe fāa tū d tagsa wā la d tūvāmā kell n zems ne Wēnnaam noyā. Tēeg-y t'a Zezi yeelame tū d nif wall d nug sā n dat n maand tū d lūl, bū d yāk-a n "lob yūga." Woto rat n yeelame tū d gūus tū d tagsa wā la d tūvāmā ra wa yū sabab tū d bas zoeesā ye.—*Karm-y Matie 5:29, 30.*

15 Saam-biig roagdb sēn zāms-a Wēnnaam noyā yeelame tū hal yē yāadmē, a yamā ra bee rapa, tū namsd-a wusgo. A yeelame tū yē ra getame t'a pa wōnd a taabā, la t'a sā n da be neb suka, pa noom-a ye. A sēn wa n tar yūvum 20, a lebga wakat fāa so-pakda, la kāsem-bōngd tigingā pugē. La a wa n kongame tū b kibl-a. Kiblgā poore, kāsem-dāmbā sōng-a lame. A yellā pugē, a ra pūvsdame, n zāmsd Biiblā, la a maand a sēn tōe fāa n sōngd a taabā. Rē fāa kūtame t'a kell n zoe zoeesā. Kaoosg zugē, a yeela woto: "Mam datem-wēngā pa sa zānga, la m pa basd t'a tōog-m ye. Mam bāngame t'a

14, 15. D sā n wa tar ratem-wēngā, bōe la d segd n maane? Kō-y makre.

Zeova pa basd tū ned paam makr sēn yūd a pāng ye. Woto yīngā, m kūsa sūd tū Wēnnaam miime tū m tōe n tōogame." Saam-bi-kāngā pa rat tū baa fūl kūt t'a bas zoeesā ye. A miime tū yūl n kē dūni-paalgā pugē, rēndame t'a maan modgr ning a sēn maandā. Ad a sēn yeele: "Hal tū m wa paam n kē dūni-paalgā pugē, mam pa na n tol n bas maoor ye."

16 D tēed-n-taag sā n maan būmb sēn pa segde, tōe n kūtame tū d lake. Fārense, saam-biig sēn da yū kāsem-soab n wa n tēed tū b maan-a-la būmb sēn pa segde, t'a sūurā sāam wusgo. Kūtame t'a bas tigissā kēnd la kōeegā moonego. Kāsem-dāmb a yi n tū yā-a, n bas t'a togs būmb ning sēn namsd-a wā tū b maag b yīng n kelg-a. B sagl-a lame t'a bas a yellā ne a Zeova la b tēeg-a tū sēn tar yōod n yūd yaa d mao n ta Wēnnaam yam. A kelga b saglsā, la pa yā n kaoos la a le sung zoeesā ye.

17 Tōnd ned kam fāa segd n ninga a yamē tū yaa a Zezi Kirist la Wēnnaam yāk t'a yaa tigingā taoor soaba. D pa segd n ges ninsaalbā sēn pa zems zāngā sēn maandā ye. Biiblā yeelame t'a Zezi "ninā yaa wa bug-witim," sēn dat n yeel t'a nee būmb nins fāa sēn maand tigingā pugē wā n yūd tōndo. (Wil. 1:13-16) Wala makre, tōnd tōe n tagsame tū būmb n maan tigingā pug tū pa zemse, tū yaool n yaa tōnd n pa wūmd yelā vōor zāng ye. Yell sā n be tigingā pugē, a Zezi mii wakat ning a sēn na n welg-a tū zemse. Rēnd d pa segd n bas tū d tēed-n-taag tūvum bū a manesem kūt tū d lūl ye.

16, 17. a) Wān to la b sōng saam-biig sēn da tēed tū b maan-a-la būmb sēn pa segde? b) Sēn na yūl n da lūl, bōe la d segd n ning d yamē?

18 Būmb a yiib me sēn tōe n kūt tu ned lak yaa a sēn na n paam *toog bi namsg a tēebā yīnga*, la *tīgingā neb pān-komsem*. A Zezi yel-bünd ning pugē a sēn gom ka-fērgdā yellā, a yeelame tu kēer sā n paam “*toog bī namsg*” b *tēebā yīnga*, b lutame. Namsgā tōe n yii d roagdba, d yags wall tēngā taoor dāmb nengē. Yell a woto taoore, ned sā n “ka tar a meng yēga,” rat n yeel t’ā *tēebā sā n ka pānga*, a tōe n lūu nana-nana. (Mat. 13:21) La d sā n yāk yam n na n kell n yū a Zeova zoa, Rīungā koeeg na n sōng-d lame tu d *tēebā pāng* paase. D sā n wa maood ne zu-loeesē, bū d modg n bugs bōn-sōma zugu. (*Karm-y Filip rāmb 4:6-9.*) A Zeova na n kō-d-la pāng tu d kell n sak-a, n da bas tu zu-loeesā kūt tu d lūu ye.

19 La kēer basame tu b taab pān-komsem kūt tu b bas zoeesā. Pa rē bū yaa neb a taab n maan būmbu, tu bāmb sūur-kasetā pa kōt-b sor tu b maan ye. (1 Kor. 8:12, 13) Ned sā n beeg-do, d pa segd n bas sūdā rē yīng ye. Biiblā sagend-d lame tu d ra bū d taabā buudo, la tu baa ned sā n wa beeg-d bū d kō sugri. (Luk 6:37) Y sā n wa tagsdē tu ned n beeg-y bū y sok y meng woto: ‘Rē yīnga mam pa tikd m sēn dat tu yelā yū to-to wā zug n kaood m taabā buud sūda? M na n basa sūdā m tēed-n-taasā sēn pa zems zāngā yīng bal bū?’ D sēn nong a Zeova wā, d pa na n bas tu d tēed-n-taas manesem kūt tu d pa zoe zoeesā n baas ye.

18. Wān to la d tōe n kell n sak a Zeova toog bū namsg sasa?

19. Ned sā n beeg-do, wān to la d tōe tu rē ra kūt tu d bas zoeesā?



Ra n bas-y tu būmb kūt tu y pa baas zoeesā ye

D TŌOG TOOG ZOESĀ PUGĒ, N DA LŪL YE

20 Y yāka yam n na n ‘zoe zoeesā n tōog’ bū? (2 Tūm. 4:7, 8) Bū y zāmsd Biiblā la tōnd sēbā, la y bugsdē. Rē na n sōng-y lame tu y bāng būmb nins sēn tōe n wa kūt tu y lakā. Kōs-y-yā a Zeova t’ā kō-y a vuusem sōngā tu y paam raoodo. Tēeg-y tu baa d sā n lak wall d lūu, d tōe n yikame n kell n zoe zoeesā n baase. D tōe n duka yam d kongr pugē, n maneg n zoe zoeesā sōma.

21 Biiblā wilgame tu d segd n zoe zoeesā n tāag a saab n yaool n paam vūm sēn kōn sa wā. Pa wa d sēn kē mobill t’ā na n tall-d n ta d sēn debdē wā ye. Yaa tōnd n segd n zoe zoeesā d toore. La d zoeesā sasa, a Zeova kōt-d-la “laafū-kāsenga.” (Yul 119:165) A na n kell n sōng-d lame. D sā n tōog n baas zoeesā, a na n kō-d-la vūm sēn ka setā me.—Zak 1:12.

20, 21. Bōe la y yāk yam n na n maane?



*"Mam na n kitame
ti b bāng ti m yaa b
Zusoaba. Bāmb na n
yiu mam neba."*

—ZER. 24:7.

Y NA N LEOKAME TLU BŌE?

A Zeremi wilgame t'a wakatē
zuuf-rāmbā wusg sūy ra yaa
wāna?

Bōe yīng tu tōnd ned kam fāa
segd n feesd a menga?

D maanda wān n wilg tu d rat n
bānga a Zeova?

YĀMB MI A ZEOVA BL?

YĀMB nonga kankam bl? Pīnd wēndē, Israyell nebā ra nonga kankama. (Nah. 3:12; Luk 13: 6-9) Rūndā-rūndā, tēns wusg pusē, nebā senda kankamse. Kankam dulgda ninsaal yīngā sōma. Neb kēer pud n yeelame t'a paasda sūurā laafu.

² Vugri, a Zeova maka neb ne kankama. A ra pa rat n wilg kankam sēn tōe n paas ninsaal laafu to-to wā ye. Yaa būmb nins sēn be b sūyā pusē wā yell la a ra gomda. A sēn yeelā tōe n nafa tōnd la d roagdbā. D sā n wa vaeesd a sēn yeel būmb ningā sōs-kāngā pūgē, bl d bao n bāng yam ning kiris-nebā sēn tōe n duke.

³ Bl d reng n gom būmb Wēnnaam sēn yeel kankamā weengē no-rees a Zeremi wakatē wā. Yūvmd 617 sēn deng a Zezi rogmā tu Zida nebā ra maanda yel a Zeova sēn kisi. Wēnnaam vēnega a Zeremi t'a yā būmb ning sēn na n paam Zida wā, n kūt t'a yā pet a yiibu, t'a ye pid ne kankam sēn yaa "sōma wusgo," t'a to wā pid ne kankam sēn "ka sōma baa bilf ye." (*Karm-y Zeremi 24:1-3.*) Kankam nins sēn pa sōma wā makda rīm a Sedesias ne neb nins sēn da kūsd Wēnnaam wa yē wā. Ra pa na n kaoos la rīm a Nebukadnezaar ne a sodaasā wa zaba ne-b ye. La Zida neb kēer da yaa wa kankam sēn yaa sōma. Wala makre, a Ezekielle, a Daniell ne a zo-rāmb a tāabā, n paas zuuf-rāmb a taab b sēn da na n wa tall n kēng yembd Babilon. Nin-kāens sukā, kēer n da na n wa tu lebs n me

-
1. 2. Bōe la b yeel kankamā zug tu tōe n naf-do?
 3. Kankam nins yell b sēn gomd Zeremi sak 24 soabē wā makda bōe?

Zerizalem ne a wēnd-doogā. Kaoosg zugē, b sūd maana woto.—Zer. 24:8-10; 25:11, 12; 29:10.

⁴ A Zeova goma neb nins kankam-sōma wā sēn makdā yell n yeele: “Mam na n kūtame tū b bāng tū m yaa b Zusoaba. Bāmb na n yū mam neba.” (Zer. 24:7) Verse kāngā sūd kengda raoodo, bala a wilgdamē tū Wēnnaam datame tū d ‘bāng-a,’ rat n yeel tū d yū ned sēn tull n bāng-a, la sēn dat n zīnd a nin-buiidā svka. La f maanda wān n yū ned a woto? Yaa f sēn na n zāmsd Biiblā la f tūud a sēn yetā, n tek yam n bas f pīnd tūvāmā, n wa ruk f meng n kō Wēnnaam n deeg lisg Ba la Biiga, la vūvsem sōng yūv yīnga. (Mat. 28:19, 20; Tūv. 3:19) Tōe tū y zoe n maana woto fāa, wall y kēnda a Zeova Kaset rāmbā tigissā fāa n dat n wa maan rē.

⁵ Baa d sā n zoe n maana būmb nins b sēn sōdgā fāa, segdame tū d ket n gūusd ne d yel-manesmā la ne d tūvāmā. A Zeremi sēn yeel būmb ning sūurā wēengē wā tōe n sōng-d lame tū d bāng d sēn segd n ket n maand woto wā vōore. Yaa sūd tū Zeremi sebrā sags kēer gomda Zida tēn-yagsā yelle. La yaa Zida nebā yell la a gomd n yūda. Yū Zida rīmdāmb a nu naam wakate. (Zer. 1:15, 16) A Zeremi goma rapa, pagb la kamb sēn da zoe n dūk b mens n kō a Zeova yelle. Yaa nin-kāensā yaab-rāmb n da sak tū bāmb buudā na n yū Wēnnaam nin-buiidu. (Yik. 19:

4. Bōe yīng tū Wēnnaam sēn yeel būmb ning kankam-sōma wā zugā kengd raoodo?
5. Yaa ānd dāmb yell la a Zeremi ra gomd n yūda?

3-8) A Zeremi wakatē wā, nin-buiidā leb n sakame tā Zeova la bāmb Zusoaba, n yeel woto: “Ad tōndo, d wata yāmb nengē, tu yāmb n yaa Zusoab a Wēnnaam.” (Zer. 3:22) La rē yīnga b ned kam fāa sūur da yaa sōma bū?

B “SŪYĀ” RA RATA MANEGRE

⁶ Logtoεεmbā tara teed b sēn tōe n tall n fees ninsaal sūur n bāng a sā n tara laafū, la a sēn tūmd to-to wā. La a Zeova yē tōe n bānga ned sēn yaa a soab a sūur pūgē wā menga. A yeela woto: “Ninsaal sūur tara ziri n yūd būmb fāa, la a yaa wēng wūsgo. Yaa ānda n tōe n bāng-a? Mam yaa Zusoaba. Mam mii neb sūy tagsg sēn yaa būmb ninga. Mam maanda ned fāa wa sēn zems a manesem ne a tūvāma.” (Zer. 17:9, 10) Wēnnaam tōe n bānga d raabo, d tagsgo, la d sēn magd n na n maan būmb ning d vūvāmā pūgē. Yaa sūd tū Wēnnaam na n feesa y sūurā. La yāmb me tara y sēn tōe n maan n bāng y sēn sūd yaa ned ning y sūurā pūgē wā.

⁷ Sēn na yul n sōng-d tū d bāng d sēn tōe n fees d sūyā to-to, d sok d mens woto: ‘A Zeremi wakatē zwlf-rāmbā sūy ra yaa wāna?’ A Zeremi wilgame tū baa b sēn da yaa “neb sēn kē bāong” tū wilgde tū b lebga Wēnnaam nin-buiidā, b ra pa tūud a Moiiz tōogā ye. (Zer. 9:24, 25) Sūd me, b ra pa sakd a Zeova ne b sūy fāa ye.

6. Bōe yīng tū d segd n bao n bāng būmb ning Wēnnaam sēn yeel sūurā zugā vōore?
7. A Zeremi wilgame tā wakatē zwlf-rāmbā wūsg sūy ra yaa wāna?



8 A Zeova sagla zuuf-rāmbā tu b “ned kam fāa bas a yel-wēna, n tek Yam.” (Zer. 18:11) Bōe yīng tu b sēn da maandā ra yaa wēnga? (*Karm-y Mark* 7:20-23.) Wēnnaam vēnega a Zeremi t'a wilg būmb ning sēn kūt tu zuuf-rāmbā tuvum da yaa wēnsā. A yeelame tu b yaa sū-kēgems rāmb la tōtba. B sūyā tulsem la b tagsa wāra pa tat Wēnnaam Yam ye. (*Karm-y Zeremi* 5:23, 24; 7:24-26.) Wēnnaam yeel-b-la woto: ‘Bao-y Yam-sōma n kō y mense.’—Zer. 4:4.

9 Dēnd a Zeremi wakatē zuuf-rāmbā ra pa tūud a Zeova ne b sūy fāa ye. A Moiiz wakatē zuuf-rāmbā me ra yaa woto. (Tōo. 10:16; 30:6) B ra segd n basa tagsa la tulsem nins fāa sēn kūt tu b pa tūud a Zeova noyā.—Tuv. 7:51.

WĀN TO LA D TŌE N “BĀNG” A ZEOVA?

10 D pūusda Wēnnaam bark a sēn sōng-d tu d mi sūur sēn makd

8, 9. Bōe la zuuf-rāmbā wūsg ra segd n maane?

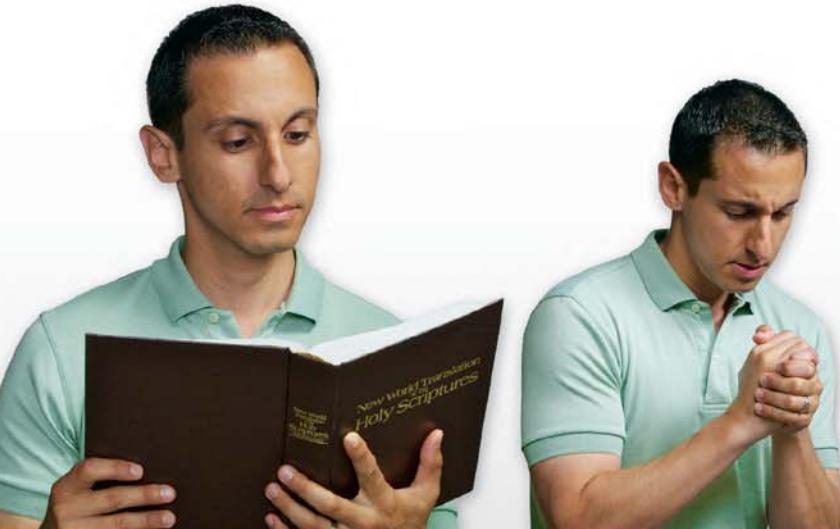
10. A Davūd mak-sōngā wilgda tōnd bōe?

būmb ningā. La d sēn zoe n yaa a Zeova nin-buiidā, rē yīng d segd n maanda yur d sēn yaa neb nins d sūyā pusē wā yīng bu? Tizingā neb fāa la bal tūuda a Zeova ne b sūy fāa, la b zāad b mens sōma. B pa lebgd wa kankam sēn “ka sōma baa bilf ye.” La baasgo, d tēeg tu nintūrg a Davūd kosa a Zeova woto: “Wēnnaam, bu y fees maam n bāng m sūuri, mak-y maam n bāng m tagsgo, n ges mam sā n tūuda so-wēnga.”—Yul 17:3; 139:23, 24.

11 A Zeova ratame tu tōnd ned kam fāa mao n ta a Yam, la d kell n yū ned sēn tat a Yam. A Zeremi yeelame t'a Zeova feesda nintūrga, la t'a ‘mii sēn be ninsaal sūur pugē, la a mi a tagsgo.’ (Zer. 20:12) Saasē-pāng-soabā sā n feesda hal baa nin-tūrg sūuri, rē yīnga pa segd tu tōnd fāa feesd d mens ne pūpeelem sūda? (*Karm-y Yul Sōamyā* 11:5.) D sā n maand woto, tōe tu d mik tu d yel-manesem ninga, d tagsg wall būmb d sēn magd n na n maan n pa sōma, tu wilgdē tu d sūrā rata manegre. Bōe sēn pa sōma la d tōe n yā d sūrā pugē? Wān to la d tōe n maneg d sūrā?—Zer. 4:4.

12 A Zeova pa na n modg tōnd tu d toeem ye. A sēn wa n gomd “kankam-sōma” wā yellā, a yeelame t'a ‘na n kitame tu b bāng’ yē. Woto pa rat n yeel t'a na n modg-b lame tu b maneg b sūyā ye. Yaa bāmb n segd n wilg tu b rat n bānga Wēnnaam. Tōnd me tog n maana woto.

11, 12. a) Bōe yīng tu tōnd ned kam fāa segd n feesd a menga? **b)** Bōe la Wēnnaam pa maande?



D sā n fees
d sūurā
la d bas
d tuls-wēnsā,
d na n paama
barka

13 A Zezi yeelame tu "tags-wēnse, la nin-kvubo, la yoob buud fāa, la wagdem ne ziri, la kānegr yita sūur pugē." (Mat. 15:19) Wala makre, kiris-ned sā n tar tuls-wēnse, a tōe n wa yoome, t'a sā n pa tek yam n kos sugr bū a kong Wēnnaam lohorem wakat fāa yīnga. La baa a sā n pa yo, a tōe n wa basame tu tuls-wēns paam pāng a sūurā pugē. (*Karm-y Matie 5:27, 28.*) Rēnd tara yōod tu d feesd d meng n get d sā n pa tar tuls-wēnse. Rē yīnga yāmb mi n gesa pag bū rao ne raab sēn pa tat a Zeova yam bū? Sā n yaa rē, y pa ne tu sūurā rata manegr sūda?

14 Kiris-ned pa na n kū ned ye. La a tōe n basame t'a sūur sēn yik ne a tēed-n-taag paam pānga, hal t'a wa kisg-a. (Maan. 19:17) Sā n yaa woto, a segd n modg n basa a to wā kisgri. —Mat. 5:21, 22.

15 Zu-noogo, kiris-neb wūsg pa tar zu-loe-kāensā ye. La a Zezi goma

13, 14. Wān to la kiris-ned sūur tōe n wā-a?

15, 16. a) Bōe n tōe n kūt tu kiris-ned sūur wa rat manegre? b) Bōe yīng tu y tagsdē t'a Zeova ratame tu d sūurē yū sōma?

tags-kēg yell me. Wala makre, d tōe n tagsdame tu rogem yōod yūda būmb fāa. Yaa sūd tu kiris-nebā segd n nonga b roagdbā, la b ra yū wa dūniyā neb sēn pa tar dogem yīnsidgā ye. (2 Tum. 3:1, 3) La d tōe n wa nonga d roagdbā tu loog noore. Sūd me, wūsg yetame tu "rogem pa pekd ne koom ye. Kall ne zūm." Sēn tagsd-b a woto wā getame tu ned sā n beeg b roagda, a beega bāmba. Tēeg-y-yā a Dina kēemdāmbā sūur sēn yik ne a Sikēm tu b kū neb wūsgā. (Sung. 34:13, 25-30) A Absalom me sū-yikrā yū sabab t'a kū a ba-biig a Amno. (2 Sām. 13:1-30) Hakūka, tags-kēg tōe n kūtame tu ned tūm tu nare.

16 Yaa sūd tu kiris-neb hakūkā pa nin-kvūdb ye. La b tēed-n-taag sā n beeg b roagda, wall b sā n tagsdē t'a beega b roagda, b sūur tōe n yika ne a soabā. B tōeeme n wa pa rat n kēng a yiri, wall b reeg-a sāand ye. (Heb. 13:1, 2) La kiris-ned sēn sūd nong a tēed-n-taasā pa maand woto ye. A Zeova mii sēn be d sūurē wā. D sā n tar tags-wēns a woto, a na n



yāame tū d yamā bū d sūrā rata manegre. (Zer. 9:24, 25) Tēeg-y neb nins a Zeova sēn da yeel tū b 'bao yam-sōma n kō b mensā' yelle.—Zer. 4:4.

D MAO N TA WĒNNAAM YAM LA D KELL N TA A YAM

17 Y sā n fees y menga, tōe tū y mik tu y pa le sakd a Zeova noyā tao-tao wa sēn segdā ye. Tōe tū y zoeta neba, y baooda yūr wall ligd tū looge, pa rē bū y lebga tōt wall soog-m-meng soaba. Sā n yaa rē bū y bāng tu woto pa sung ne yāmb ye. (Zer. 7:24; 11:8) A Zeremi yeelame tū yē wakatē zvuf-rāmb nins sēn da pa sakd Wēnnaamā yaa "sū-kēgems rāmba, la tōatba." A paasa woto: "Bāmb sūur ka zoet Zusoabā sēn kōt bāmb sigr saag ne yaoolem saaga, la sēn kōt bāmb bōn-būvung yūvmd fāa wā ye." (Zer. 5:23, 24) D sā n zoet a Zeova, rat n yeel tū d sā n waoogd-a, d na n yiisa wēng buud fāa d sūrē wā. Rē na n sōng-d lame tū d maneg

17. D sā n zoet a Zeova, bōe yīng tū na n sōng-d tū d maneg d sūrā?

d sūrā n tōog n maan būmb ning fāa a Zeova sēn dat tū d maane.

18 D sā n modgd n maand woto, a Zeova na n sōng-d lame tū d 'bāng-a.' A pūlma sēn paam-b vūvsem sōngā zaeeb n be kaool-paalgā pugē wā woto: "Mam na n ninga m tōodā b pū-tēerē, la m gūls bāmb b sūyā pūsē. Mam na n yūl bāmb Wēnnaam, la bāmb na n yūl mam neba." A paasa woto: "Ned ka na n le yeel a yak bū a saam-biig t'a bāng Zusoabā ye. Tū bōe, sēn sung ne nin-kāsems n tū ta nin-bōonegā, fāa na n bānga maam. Bala mam na n kōo bāmb b yel-wēnā sugri, n ka le tēeg b kongrā ye."—Zer. 31:31-34.*

19 D gūuda Wēnnaam pūlemsā pidsg ne d sūur fāa. Tōnd fāa segd n bao n bānga a Zeova la d zīnd a nin-buiidā suka. La yūl n wa paam bark kāense, y segd n deng n tika Kiristā maoongā n kos y yel-wēnā sugri. D sēn tōe n paam d yel-wēnā sugrā tog n kūtame tū tōnd me sakd n kōt d taabā sugri, baa sā n yaa toogo. D sā n kōt d taabā sugri, d yamā na n gāeyā bāane. Leb n na n wilgdame tū d tūll n tū a Zeova, la tū d bāngd-a lame n paasdē. Woto, d na n yūl wa neb nins a Zeova sēn da gom ne wā. A yeel-b-la woto: "Yāmb na n bao maam, la y na n yāa maam, y sēn baoood maam ne y sūyā fāa wā yīnga. Yāmb na n yāa maam."—Zer. 29:13, 14.

* B gomda kaool-paalgā yell *Dieu nous parle par Jérémie* sebrā sak 14 soabā pugē.

18. Bōe la a Zeova pūlemp neb nins sēn be kaool-paalgā pugē wā?

19. Bark bus la kiris-neb hakukā gūuda?



'Yāmb mii Wēnnaam.'
—GAL. 4:9.

Y NA N LEOKAME TU BŌE?

Bōe yīng tu tar yōod tu d lebgd n get būmb nins yell d sēn gom sōs-kāngā pugē wā?

Bōe yīng tu kiris-ned buuvung pa tar tēka?

Bōe yīng tu d segd n tagsd d tēebā yelle, la d tēegdē tu d ruka d meng n kō a Zeova?

MASĀ "YĀMB SĒN MI WĒNNAAAMĀ," BŌE N KETE?

NAND tu sulg yuke, a sofēerā tara sebr sēn wilgd būmb toor-toor sēn yūd bāmb 30 a sēn segd n ges sā n yaa sōma. A sā n pa maag a yīng n ges bōn-kāens fāa n yaool n yuke, tōe n yū sabab tā lūl. Baa ned sā n sing n wēnda sulg na maan yūvuma, yaa tulae tā reng n maan woto.

² Wa sulg sofēere, būmb toor-toor la yāmb me segd n get n bāngd y tēebā sā n na n talla pāng baa zu-loees wakate. D reega lisg tu nan pa kaoos wall d tūuda Wēnnaam na maan yūvuma, d segd n ket n feesda d tēebā. D sā n pa gūusd n get d tēebā pāng sēn yaa to-to, zu-loeeg ning tōe n wa sāama tōnd ne a Zeova zoodā. Biiblā sagend-d-la woto: "Ned ning sēn tēed tā yasame, bū a gūus n da wa lūl ye."—1 Kor. 10:12.

³ Galat kiris-nebā ra segd n feesda b mens n get b tēebā sā n tara pānga, la b wilg tu b nanda lohorem ning Wēnnaam sēn kō-bā. A Zezi maoongā paka sor tu sēn tar-b tēeb ne Wēnnaamā tōe n paam n lebg Wēnnaam kamba. (Gal. 4:9) La sēn na yul n kell n tall zood sōma ne Wēnnaam, Galat kiris-nebā ra segd n basa zuuf-rāmbā sēn tēed būmb ninsā. B ra tēedame tu b segd n tū a Moiiz tōogā. La bu-zemsā neb ra zū n tū tōogā meng ye. Zuuf-rāmbā ne bu-zemsā neb fāa ra segd n mao n bāngā Wēnnaam n paase. B ra segd n sak n deegame tu Wēnnaam pa le baood tu ned tū a Moiiz tōogā n yaool n yū turg a nifē ye.

1. Nand tu sulg yuke, bōe yīng tā sofēerā segd n ges būmb toor-toore?
2. Bōe la kiris-ned segd n gūusd n getē?
3. Bōe la Galat kiris-nebā ra segd n maane?

BÜMB NINS NED SĒN TOG N MAAN N BĀNG WĒNNAAAM

⁴ Saglg ning tūm-tūmd a Poll sēn kō Galat kiris-nebā a lētrā pugē wā tēegda tōnd fāa tu d pa segd n bas zāmsg ning d sēn paam Biiblā pugē wā tūub ye. D pa segd n le bao būmb nins d sēn bas poorē wā ye. Lēt-kāng a Zeova sēn vēneg tūm-tūmd a Poll t'a gulsā tōe n sōnga tōnd fāa tu d kell n tū Wēnnam sōma.

⁵ Segdame tu tōnd ned kam fāa tēegd a sēn maan to-to n lebg a Zeova Kaset soabā. Sēn na yul n maan dē, bu d sok d mens woto: Rē yīnga mam ket n tēra būmb nins m sēn maan n tōog n deeg lisgā bu? Rē yīnga m tēra m sēn maan to-to n bāng Wēnnamā, la m sūur sēn yu noog to-to m sēn wa n bāng tu Wēnnam mi maamā bu?

⁶ Tōnd ned kam fāa maana būmb toor-toor a 9 n yaool n tōog n bāng Wēnnam. Ges-y zī-gūbr ning gom-zug sēn yaa: "D sēn maan nand tu d reeg lisgu, la d sēn ket n maandē" wā. D sā n tēegd bōn-kāens yelle, na n sōng-d lame tu d kell n tall d tēebā, n da le bao būmb nins d sēn basā ye. Baa sulg sofēer sēn tar minim segd n deng n gesa a sebrā sōma. Tōnd me segd n feesda d mense, n get d tēebā sā n ket n tara pānga.

WĒNNAAAM SĒN MI-B RĀMBĀ PAASDA B TĒEBĀ PĀNGA

⁷ Sebr ning sulg sofēer sēn tarā tēegd-a lame tu būmb toor-toor n be a sēn segd n deng n maag a yīng n

4, 5. Sagl-bug la a Poll kō Galat kiris-nebā, la bōe yīng t'a saglgā tar yōod ne-do?

6. Bōe yell la d na n gome?

7. Bōe mamsg la d segd n tū, la bōe yīnga?

gese. Tōnd me lisgā tēka, būmb toor-toor n be d sēn tōe n feesd wakat fāa n getē. A Poll yeela a Tūmote woto: "Tall gom-sōma nins fo sēn deeg mam nengē wā mamsgo, la tēeb ne nonglem a Kirist Zezi maasem yīnga." (2 Tūm. 1:13) "Gom-sōma" wā bee Wēnnam Gomdā pugē wā. (1 Tūm. 6:3) Būmb mamsgr tōe n sōng-d lame tu d bāng būmbā meng sēn yaa to-to. Woto me, "gom-sōma" wā sōngd-d lame tu d bāng a Zeova sēn dat tu d maanā. Bu d gom būmb nins d sēn maan n tōog n deeg lisgā yelle, la d ges d sā n ket n maanda bōn-kāens tu d tēebā pāng paasdē.

⁸ Pipi būmb tōnd sēn maane, d baoa bāngre, tu bāngrā kūt tu d tall tēebō. La d segd n ket n baooda bāngrā sēn na yul tu d tēebā pāng paasdē. (2 Tes. 1:3) D lisgā reegr poore, segdame tu d ket n paasd tōnd ne Wēnnam zoodā pānga. Rē la d na n ket n būt tēebā pugē.

⁹ D tōe n maka d tēebā sēn paasd to-to wā ne tūg buvungo. Tūg tōe n buume n koge, sēn yūd fāa, a yēgā sā n kē tēngā sōma. Wala makre, Libā seēdr tūsā kēer woglem tōe n taa metr 37, tu b yēgā kē tēngā sōma. Tūg fāa seēg bedrem tōe n taa metr 12. (Sal. Yūl. 5:15) F sā n sel tūga, a yikda tao-tao. A yēgā sā n paamd pāng n kēed tēngā sōma, tūgā zēkdame t'a seēgā me lebgd bedre. La kaoosg zugē, wat n yaa wa a pa le būt ye. Kiris-ned buvung me yaa woto. Ned sā n sung Biiblā zāmsg, a tōe n toeema būmb wusg

8, 9. a) Tēebā la bāngrā weēngē, bōe la d segd n maane? b) Ruk-y makr n wilg ned sēn būt to-to tēebā pugē.

a vuumā pugē tao-tao, n tōog n deeg lisgu. Tizingā neb tōe n ne a tēebā sēn būt to-to wā tu noom-ba. Tōe meng t'a lebga so-pakd wall a paam tuum a taab tizingā pugē. La kaoosg zugē, nebā tōeeme n wa pa le neē t'a tēebā būtame ye. Baasgo, sēn na yul n dūk Kiristā togs-n-taar sōma, tōnd fāa segd n modgame n paasd d bāngrā la d buisd d tēebā. (Ef. 4:13) Dēnd d sā n buisd d tēebā, d lebgda wa tuig b sēn sele, t'a būtē n wa lebg tu-bedrā.

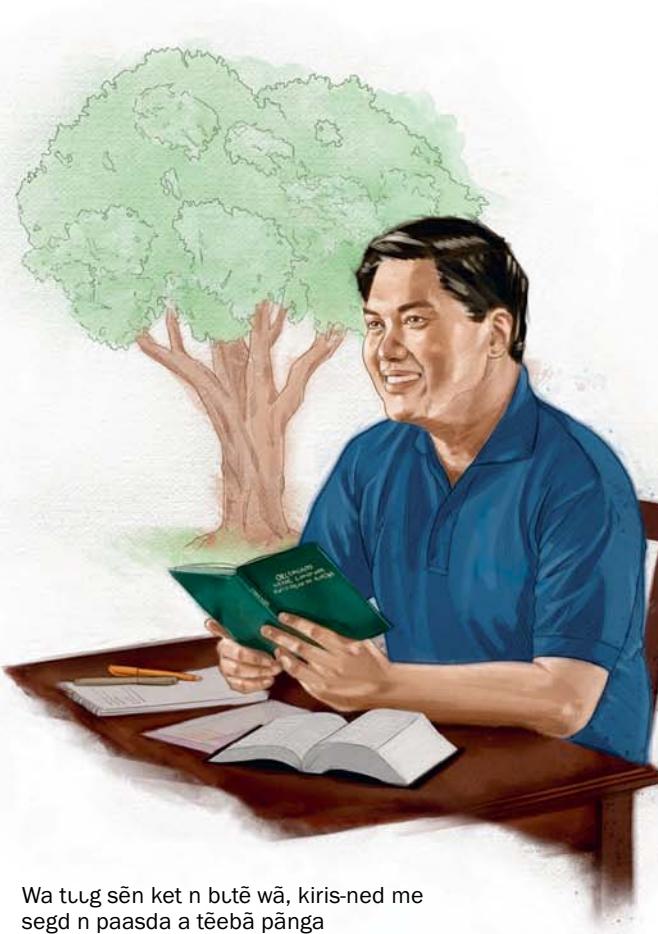
10 La d buuungā pa segd n tek woto ye. Wa tuig yēg sēn tar pāng sēn kūtd t'a pa vigsdē wā, bāngr ning d sēn paamd Wēnnaam Gomdā pugē wā ne d tēebā kūtdame tu d yals kān-kāe. (Yel. 12:3) D tēed-n-taas wusg modgd n paasda b tēebā pānga. Wala makre, saam-biig sēn yaa kāsem-soab hal yuum 30 la zak yeelame t'a ket n paasda a bāngrā, la a buisd a tēebā. A yeela woto: "M nanda Biiblā n yūd pīndā. Mam sā n karem Biiblā fāa, m yāta a noyā la a saglsā sēn tōe n sōng ned to-to yel toor-toor pugē. Sū-noog ning m sēn paamd koe-moonegā pugē wā me tara paasgo."

D PAASD TÖND NE WĒNNAAM ZOODĀ PĀNGA

11 Sēn na yul n paasd d tēebā pānga, segdame me tu d paas tōnd ne a Zeova zoodā pānga. A ratame tu d bāng t'a nonga tōndo, la t'a kogend-d lame, tu d bas d yam ne-a wa biig sēn be ne a roagd wall ned sēn be ne a zoa hakük sēn pa maand rabeemā. La

10. Bōe yīng tu kiris-ned buuung pa tar tēka?

11. Bōe la d tōe n maan n paas tōnd ne a Zeova zoodā pānga?



Wa tuig sēn ket n būtē wā, kiris-ned me segd n paasda a tēebā pānga

d pa wat n tiig n bas d yam t'a Zeova nonga tōndo, la t'a kogend-d lame ye. Baooda sēk la modgre. Woto, bū d karem Biiblā daar fāa, la d karem periodik-rāmbā, la siglgā sēb a taabā.

12 D sā n pelgd d pug n pīvsdē la d tar tīud-n-ta-sōma, tōe n paasa tōnd ne Wēnnaam zoodā pānga. (*Karm-y Malaki 3:16.*) A Zeova "wūmda [a zo-rāmbā] pūusgo." (1 Pīe. 3:12) D sā n kot a sōngre, a kelgd-d-la wa ba sēn kelgd a kamba. Woto yīnga, bū d "pūus n da bas ye." (Rom 12:12) D pa tōe n kell n yū Wēnnaam zoa tu pa tū

12. D sā n dat n kell n yū Wēnnaam zoa, bōe la d segd n maane?

ne a sōngr ye. Zu-loees nins tōnd sēn segd dūniyā pugē wā sēn waoogā, d pa tōe n mao ne d meng pāng ye. D sā n bas puusgo, d mongda d meng pāng ning Wēnnaam sēn dat n kō-do, la a sēn tōe n kō-dā. Rē yīnga yāmb puusda a Zeova wa ned sēn gomd ne a zoa to-to wā bū, bū y getame tu y segd n manega y puusgā? –Zer. 16:19.

¹³ A Zeova sūur sēn noom ne ‘neb nins sēn teeg-a’ wā yīnga, baa d sēn bāng-a wā poore, d segd n ket n kēnda tigissā, n be ne d tēed-n-taasā. (Nah. 1:7) Būmb wūsg sēn be dūniyā pugē n tōe n koms d raoodā, yīta sōma tu d nong n be ne tēed-n-taasā tu b kengd d raoodo. D tōe n sōnga taaba, tu d fāa tēebā ket n paamd pānga. D tēed-n-taasā na n sōng-d lame tu d wilg nonglem la d tūm tūum-sōma. (Heb. 10:24, 25) Yaa d sēn na n kēnd tigissā bal la d tōogd n tū a Poll saglgā. Woto yīnga, bū y ra vaand tigissā ye. Y sā n kēng me bū y kēes y menga.

¹⁴ Nand tu d lebg kiris-neda, d *teka Yam n kos sugri*, la d *toeem d viimā*. La tek Yam n kos sugrā pa būmb d sēn maand vugr bal ye. D sēn yaa neb sēn pa zems zānga yīnga, d tōe n wa maana yel-wēnd nana-nana. Yel-wēndā yaa wa waaf sēn zēk a zug n gūud ned n na n kē. (Rom 3:9, 10; 6:12-14) Bū d ra yīm tu d yaa pān-komsem dāmb ye. Zunoogo, d sā n wa maood ne d pān-komsem, a Zeova maanda sū-mar

^{13.} Bōe yīng tu d sā n dat tu tōnd ne Wēnnaam zoodā ket n tar pāng bū d segd n kēnd tigissā?

^{14.} Bōe yīng tu pa vugr la d tekd Yam n kos sugri?

ne-do. (Fil. 2:12; 2 P̄e. 3:9) Būmb sēn tōe n sōng-d yaa d sēn na n tūmd a Zeova tūumdbā, n da pugd yel sēn noom tōnd bal n sāam d sēkā la d tarmā ye. Saam-bi-poak sēn dog n mik t'a roagdbā tūuda a Zeova ra tara tagsg sēn pa zems a Zeova zoeesā weēngē. A ra tagsdame tū yē pa tol n tōe n ta a Yam ye. A ra pa tara a Zeova zoodo, n da maand yel-kēg me. Ad a sēn yeele: “Pa tu mam da pa nong a Zeova ye. Yaa m sēn da pa mi-a sōma yīnga.” Rē n so t'a puus Wēnnaam n kos sōngr la a toeem yel kēere. A paasa woto: “Mam yāame t'a Zeova ra bee ne maam n wilgd-m sor ne bugsem wa ned sēn maand to-to ne biiga, tu m tōog n welg m zu-loeesā yembr-yembre.”

¹⁵ *Ket-y n 'togs-d-y nebā' koe-noogā.* Yaa woto la malek ning sēn yiis a P̄eeler ne tūm-tūmdb a taabā bāens roogē wā yeel-b tu b maane. (Tūv. 5:19-21) Būmb a to d sēn segd n ges yaa d sā n moonda koeegā semen fāa, bala paasda d tēebā pānga. A Zezi ne a Ba wā nee tōnd tēebā, la d sēn moond koeegā to-to wā. (Wil. 2:19) Rēnd d segd n moona koeegā ne d sūur fāa.

¹⁶ *Tēegd-y tu y rika y meng n kō Wēnnaam.* Ne tōndo, būmb ning sēn tar yōod n yūd yaa tōnd ne a Zeova zoodā. A Zeova mii neb nins sēn yaa yē rēndā. (*Karm-y Ezai 44:5.*) Puusd-y-yā a Zeova la y feesd y meng n get zood ning y sēn tar ne-a wā sā n sud tara pānga. Tēegd-y y lisgā me yelle, n da tol n yīm a sēn yū daar

^{15.} Bōe la a Zezi ne a Ba wā ne-yā?

^{16.} Bōe yīng tu d segd n tēegdē tu d rika d meng n kō Wēnnaam?

ningā ye. Rē na n sōng-y lame tu y ra yīm tu y sēn deeg lisg n wilg tu y ruka y meng n kō a Zeova wā la y yam-yākr ning sēn tar yōod n yūdā ye.

D TŌOG TOOG N KELL N TALL ZOOD SÔMA NE A ZEOVA

17 A Poll ra sagla Galat kiris-nebā tu b tōog toogo. (Gal. 6:9) Tōnd me segd n tōoga toogo, bala d pa tōe n pa seg zu-loees ye. La a Zeova na n sōng-d lame. Puusd-y n kot vuusem sōngā tu rē la a Zeova na n sōng-y tu baa y zu-loeeg sā n wa tōt saabo, bu y yamā gāe bāan tu y ket n tar sū-noogo. (Mat. 7:7-11) Tēeg-y t'a Zeova geta liuuli wā yelle. Rē yīnga a kōn ges yāmb sēn duk y meng n kō-a wā yell n yūd sūda? (Mat. 10:29-31) Baa y sā n wa tar zu-loees wusg bu y ra tol n koms raoood ye. Ra n tol-y n bas-y sūdā ye. Ra yīm-y t'a Zeova sēn mi tōndā, d paamda bark wusg ye.

18 Y sā n bānga Wēnnaam n deeg lisg tu nan pa kaoose, bōe la y segd n maane? Ket-y n baood-y n bāngd a Zeova, la y paasd y tēebā pānga. La y sā n deega lisg sēn na maan yūm yē? Yāmb me segd n ket n baood n bāngda a Zeova. D ra wa tol n tags tu būmb pa tōe n sāam tōnd ne Wēnnaam zoodā ye. Woto yīnga, bu d lebgd n get d sā n maanda būmb nins yell d sēn gom sōs-kāngā pūgē wā, n bāngd tōnd ne a Zeova sēn yaa d Wēnnaam la d Ba wā zoodā sā n ket n tara pānga.—*Karm-y 2 Korēnt dāmb 13:5, 6.*

17. D sā n dat n kell n yū a Zeova zoa, bōe yīng tu d segd n tōog toogo?

18. Bōe la sēn mi-b Wēnnaamā fāa segd n maane?

D SĒN MAAN NAND TU D REEG LISGU, LA D SĒN KET N MAANDĒ

1 D reng n bao n bānga a Zeova ne a Biig a Zezi Kirist.—Zā 17:3

2 D bāngrā talla paasgo, tu d tēebā me pāng paase.—Zā 3:16

3 D puusda a Zeova wakat fāa.
—Tuu. 2:21

4 D bāngame tu tara yōod tu d tigimd ne d tēed-n-taasā.—Heb. 10:24, 25

5 D tekda yam n kot sugri.—Tuu. 17:30

6 D toeema d vuūmā n bas wēng maanego.—Tuu. 3:19

7 D tēebā kūtame tu d moond koeegā.
—2 Kor. 4:13

8 D duka d meng n kō a Zeova n na n tū a Zezi.—1 Pte. 4:2

9 D reega lisgu, n wilg tu d ruka d meng n kō a Zeova.—1 Pte. 3:21



*"Zusoaba, yāmb yaa
tōnd laafū zīig zāmaan
fāa."*—YUL 90:1.

Y NA N LEOKAME TLU BŌE?

Wān to la a Zeova yu a pīnd
wēndē nin-buiidā “laafū zīiga”?

Yam-bug la d tōe n dūk
a Abrahaam mak-sōngā pugē?

Wān to la d tōe n wilg t'a Zeova
yaa d “laafū zīiga”?

A ZEOVA YAA TŌND LAAFLU ZĪIGA

DŪNI-KĀNGĀ pugē, yāmb yam gāeyā bāan wa y sēn be y yir bū? Y yamā sā n pa gāe bāane, y pa y yembr ye. Hal pīnd n tāag masā, sēn nong-b a Zeova wā yaa sāamb dūniyā pugē. Wala makre, a Abrahaam, a Izaak la a Zakoob sēn wa n be Kanaā soolmē wā, b ra yikdame n toeemd zīisi. Wakat kānga, b wilgame tu “bāmb mensā yaa sāamb la kaoos-weto.”—Heb. 11:13, *Kāab-paalgā Koe-noogo*.

² Kiris-neb nins sēn paam vuussem sōng zaeebā me “ba-yir” sēn yaa saasē wā yaa “sāamb la pa-wet dūniyā ka.” (Fil. 3:20; 1 Pte. 2:11) Kiristā “piis a taabā” me “ka dūniyā rēnda,” wa yē mengā sēn pa dūniyā rēndā. (Zā 10:16; 17:16) La baaso, Wēnnaam nin-buiidā fāa zoe n tara yiri. Pa yir d sēn tōe n yā ne nifu, la yaa be la d tōe n paam koglg n yūda. Be me la d tōe n yā nonglem n yūd zīis a taabā. A Moiiz yeela woto: “Zusoaba, yāmb yaa tōnd laafū zīig zāmaan fāa.” (Yul 90:1) Wān to la a Zeova yu a pīnd wēndē nin-buiidā “laafū zīiga”? Wān to la a yaa tōnd “laafū zīig” rūndā-rūndā? La wān to la a na n kell n yū d “laafū zīiga”?

A ZEOVA YU A PĪND WĒNDĒ NIN-BUIIDĀ “LAAFLU ZĪIGA”

³ Biiblā wae n makda a Zeova ne būmb toortoor d sēn tōe n yā, sēn na yūl tu d bāng a sēn yaa Wēnnaam ning buudā. Wala makre, Yul Sōamyā 90:1 soabā yeelame t'a Zeova yaa “laafū zīiga,” bū [yiri, MN]. B sā n gomd yir yelle, d tagsda

1, 2. Wēn-tūudbā manesem yaa wān dūniyā pugē, la bōe yīng tu d tōe n yeel tu b tara yiri?

3. Yul Sōamyā 90:1 wā maka a Zeova ne bōe, la bōe yīnga?



'Mam ka na n bas foom ye'

zīig neb sēn nong taab sēn tōe n zīnd ne laaft n paam koglgo. Bōe yīng tu b mak a Zeova ne yiri? Biiblā wilgame t'a Zeova yaa nonglem. (1 Zā 4:8) A wilgame me t'a yaa Wēnnaam sēn kōt laaft, la t'a kogenda a nin-buiidā. (Yul 4:9) Bu d ges a Zeova sēn yu a Abrahaam, a Izaak la a Zakoob laaft zīig to-to.

⁴ Tōe t'a Abrahaam ra rat n bānga būmb ning sēn kūt t'a Zeova yeel t'a 'yik n bas a tēngā ne a buudā la a yirā n kēng tēng ning yē sēn na n wilg-a wā.' La sāmbg sēn ka be, a Zeova sēn paas būmb ningā kenga a pēlga. A yeela woto: "Mam na n kūtame tu f lebg buud sēn yaa kāseng ba, la mam na n ninga

^{4, 5.} Wān to la Wēnnaam yu a Abrahaam "laaft zīiga"?

f zug barka, n kut tu f yuvr yu kāsenga, la fo na n waa ne barka. Neb nins sēn ningd fo zug barkā, mam na n ninga bāmb dāmb zut barka, la neb nins sēn kāabd foom wēngā, mam na n kāaba bāmb dāmb wēnga."—Sung. 12:1-3.

⁵ A Zeova sēn yeel woto wā, a pūlmame t'a na n kogla a Abrahaam ne a yagensā la a ning-b barka. (Sung. 26:1-6) A pidsa a pūlenga. A gūdga Ezipt Faraō wā ne Geraar rīm a Abimelek tu b baa a ye pa ku a Abrahaam la b rūk a pag a Saara ye. A kogla a Izaak ne a Rebeka me woto. (Sung. 12:14-20; 20:1-14; 26:6-11) Biiblā yeelame t'a Zeova pa "sak tu neb nams bāmb ye." La t'a "sūbga rīmdāmb bāmb poorē n yeele: 'Da sūs-y mam nin-tūusdsā, la da maan-y mam no-reesdbā wēng ye.'"—Yul 105:14, 15.

⁶ Ned a to a Zeova sēn sōng wūsg yu a Abrahaam yageng a Zakoob. A sēn wa n ta kāadmā, a ba a Izaak yeel-a-la woto: "Da ruk pag Kanaā tēng pug-sadbā suk ye. Yik n kēng Padān-Aram fo ma wā ba a Betuell yiri. Bao pag fo ma wā tāo a Labā kom-pugli wā suka." (Sung. 28:1, 2) A Zakoob maana wa a ba wā sēn yeelā. A basa a roagdbā Kanaā, n kēng Harā sēn be kūlo kobs zīigē wā. (Sung. 28:10) Tōe t'a ra sokda a meng woto: 'Yuum a wān la mam na n zīnd be? M yasbā na n deeg-m-la ne sū-noogo, n sak n kō-m pag sēn yaa wēn-zoet bu?' La a Zakoob sēn wa n ta Luuz sēn be kilo 100 zīigē ne Beerseba wā, būmb n maan tu sōng-a t'a bas yure. Bōe la rē?

⁷ A Zeova goma ne a Zakoob zāmsd pugē, n yeel woto: 'Gese, mam bee ne

^{6.} Bōe la a Izaak yeel a Zakoob t'a maane, la tōe t'a Zakoob ra sokda a meng sogs-buse?

^{7.} Wān to la Wēnnaam keng a Zakoob pelga?

foom. Mam na n gūu foom zīig ning fo sēn dabdā. La mam na n le waa ne foom tēn-kāngā pugē. Tu bōe, *mam ka na n bas foom* n ka pids m sēn kāab foomā fāa ye.' (Sung. 28:15) Sāmbg sēn ka be, a Zeova sēn yeel-a būmb ningā kenga a pēlga. Mams-y n ges-y rē poore, a Zakoob sēn da yāgd n na n yā Wēnnaam sēn na n pids a pūlengā to-to wā. Yāmb sā n yikame n kēng tēng a to n na n tu sōng n moon koēegā, y tōe n wūma a Zakoob sēn da maand yūrā vōor nana-nana. La yaa vēeneg tu y yāame t'a Zeova sōngd-y lame.

⁸ A Zakoob sēn ta Harā wā, a yasb a Labā reeg-a-la ne sū-noogo, tu kaoosg zugē bū a kō-a a Lea ne a Rasell t'a maan a pagba. La a Labā wa n yik n wēgda a Zakoobe, hal n toeem a yaoodā naoor piiga. (Sung. 31:41, 42) La a Zakoob maana sū-mar yel-kāngā taoore, bala a ra kūsa sūd t'a Zeova na n sōng-a lame. A Zeova sūd sōng-a lame. A sēn wa n yeel a Zakoob t'a yik n leb Kanaā wā t'a ra "tara dūms ne yem-pogse, la yem-daad ne yugma la bōens wusgo." (Sung. 30:43) A Zakoob talla mi-beoog wusg ne a Zeova, n puus-a n yeel woto: "Mam ka zems ne bark la sud ning yāmb sēn da wilg maamā ye. Tu bōe, mam sēn wa n na n duug Zurdē-kāngā wā, rē tu yaa rasaar bal la mam tara. La masā, mam lebga kūvung a yiibu."—Sung. 32:11.

⁹ Kiba-kāensā wilgdame t'a Moiz sēn yeel būmb ningā yaa sūda. A yeela woto: "Zusoaba, yāmb yaa tōnd laaft zīig zāmaan fāa." (Yul 90:1) A Zeova pa toeem ye. A ket n nonga neb nins sēn tūud-a wā, n kogend-b la a get b

^{8, 9.} Wān to la a Zeova yu a Zakoob "laaft zīiga," la rē wilgda tōnd bōe?

yelle. (Zak 1:17) Bu d ges a sēn maand rē to-to wā.

A ZEOVA YAA TŌND "LAAFL ZĪIG" RŪNDĀ-RŪNDĀ

¹⁰ D rūk makr ne yāmb sēn na n be bu-kaoodb taoore, n gomd n ningd bi-bees siglg sēn be dūniyā gill zug taale. Siglgā taoor soabā tara yam la pāng wusgo. Sēn paase, a yaa nin-toaag sēn nong ziri yagb la nin-kvure. Y sā n gom n sa n yi, y yam na gāand bāan sūda? Ayo! Yaa vēeneg tu y na n kosa polūs-rāmbā koglgo. Tōnd sēn yaa a Zeova Kaset rāmbā, d maanda būmb sēn wōnd woto. D gomdame n ningd a Sūtāan sēn yaa a Zeova bē-kāsengā taale. (*Karm-y Wilgr 12:17*) La rē yīnga a Sūtāan tōogame tu Wēnnaam nin-buiidā bas mooneg bū? Ayo! D ket n moonda koēegā dūniyā gill zugu, tu d koe-moonegā pāng paasdē. Bōe n kut tu d tōogd n maand rē? Yaa būmb a ye yīng bala: A Zeova yaa tōnd "laaft zīiga." Rūndā-rūndā sēn yaa yaoolem wakatā la a kogend a nin-buiidā la a ningd-b bark n yūda. (*Karm-y Ezai 54:14, 17*) La tōnd ned kam fāa sā n dat t'a Zeova kell n yu a "laaft zīiga," yaa tulae t'a ra bas t'a Sūtāan belg-a ye.

¹¹ A Abrahaam, a Izaak ne a Zakoob kibayā wilgda tōnd būmb a to. Baa b sēn da vū Kanaā soolmē wā, b ra welga b mens ne tēngā nebā, n da kis tūwm-wēns nins sēn da tūmdā. (Sung. 27:46) B ra pa baood t'a Zeova kō-b noy wusg n wilg b sēn tōe n maan la b sēn pa tōe n maan ye. B sēn da mi a Zeova

^{10.} Bōe yīng tu d tōe n kūs sūd t'a Zeova ket n yaa a nin-buiidā "laaft zīiga"?

^{11.} Bōe me la a Abrahaam, a Izaak la a Zakoob kibayā wilgda tōndo?



Wēnnaam malegsā teenda tōnd la b kogend-do

sōma wā kitame tu b ra tōe n bāng a sēn nong la a sēn kis n bake. Rē n so tu b maan b sēn tōe fāa n pa yu dūniyā rēnd ye. B kōo tōnd mak-sōngo. Yāmb maood n dükda nin-kāensā togs-n-taar bū? Tūud-n-taarā la reemā weengē, y wilgdame tu y pa rat n yu dūniyā rēnd bū? Zu-buko, kiris-neb sānda mi n tara manesem sēn wilgd tu b nonga dūniyā būmb kēere. Y sā n wa yā tu yaa woto ne yāmb bū y puus a Zeova n kos sōngre. Tēeg-y tu dūni-kāngā bee a Sūtāan nugē, la t'a Sūtāan toog ka be ne tōnd ye.—2 Kor. 4:4; Ef. 2:1, 2.

12 A Zeova maana būmb toor-toor

12. a) Wān to la a Zeova sōngd a nin-buiidā?
- b) Yāmb tagsg yaa wān ne a Zeova sēn sōngd tōnd to-to wā?

sēn na yūl n sōng a nin-buiidā tu b tēebā kell n tall pānga. D sā n pa rat t'a Sūtāan tōog n belg-do, d segd n du bōn-kāens nafa. Wala makre, d tarā tigissā la zak pugē Biibl zāmsgā. Sēn paase, a Zeova yāka kāsem-dāmbā n na n kengd tōnd raood la a teel-do, tu d tōog n mao ne zu-loeesā. (Ef. 4:8-12) A George Gangas sēn yu Siglgā taoor lūtb Sull ned n maan yvum wōsgā yeelame tu yē sā n be Wēnnaam nin-buiidā sūka, "a Yam gāeyā bāan wa a sēn be a yiri." Yaa woto ne yāmb me bū?

13 Būmb a to a Abrahaam, a Izaak ne a Zakoob kibayā sēn le wilgd tōnd yaa tu d segd n yu toor ne dūniyā nebā. Wa d sēn yā pipi sullā pugē wā, b ra wilgdame tu "bāmb mensā yaa sāamb la kaoos-wet tēng zug ka." (Heb. 11:13, Kāab-paalgā Koe-noogo) Yāmb me wilgdame tu y yaa toor ne dūniyā nebā bū? Yaa sūd tu wakat ninga, woto pa nana ye. La y tōeeme. Bala, Wēnnaam na n sōng-y lame. Y tēed-n-taasā me na n sōng-y lame. Tēeg-y tu pa yāmb y yembr n maood ye. Neb nins fāa sēn dat n tū a Zeova wā segd n maoa ne a Sūtāan la a dūniyā. (Ef. 6:12) La d sā n teeg a Zeova n kūt t'a yu d laafū zīiga, d na n tōogame.

14 D segd n dūka a Abrahaam togs-n-taar me, n tagsd keoorā yell wakat fāa. (2 Kor. 4:18) Tūm-tūmd a Poll yeelame t'a Abrahaam "ra gūuda tēng sēn tar yēbgr sōma, a tān-met ne a naand sēn yaa Wēnnaam." (Heb. 11:10) Tēn-kāng yaa Wēnnaam Rīungā. A Abrahaam ra segd n gūu tēn-kāngā,

13. Yam-bug la d tōe n dūk Hebre dāmb 11:13 soabā goam pugē?

14. Tēn-bug la a Abrahaam ra gūuda?

la tōnd yē nengē pa woto ye. Rīungā zoe n dūta naam saasē. Sēn paase, būmb wusg n wilgd tū ka la bilfu, a na n sooga tēngā gilli. Yāmb sēn vū to-to wā wilgdame tū y kusa sūd ne rē bū? Yāmb lūusda Wēnnaam Rīungā taoore, la y modg n yaa toor ne dūni-kāngā nebā bū?—*Karm-y 2 Pieer 3:11, 12.*

A ZEOVA NA N KELL N YU TŌND “LAAFL ZĪIGA”

15 Dūni-kāngā saab sēn kolgdā, zu-loeesā na n paasdame. (Mat. 24:7, 8) La to-kāsengā sā n wa sunge, yaa vēeneg tu yelā na n maneg n zēname. Dūniyā gill zugu, būmb wusg na n sāamame tu rabeem yōk nebā hal tū b pa mi b sēn maand ye. (Hab. 3:16, 17) Biiblā wilgame tu rabeemā na n kūtame tu b zoe n “solg b mens bogd pusē la tāens kug suka.” (Wil. 6:15-17) La bok baa a ye kae n tōe n kogl-b ye. Politikā sigls la lēebdbā sigls b sēn mak ne tāensā me pa na n tōog n kogl-b ye.

16 La a Zeova na n kogla tōnd to-kāsengā sasa. Wa no-rees a Habakuki, d na n “maana sū-noog Zusoab a Wēnnaam sēn yaa [tōnd] fāagdā yīngā.” (Hab. 3:18) Wān to la a Zeova na n kogl tōnd wakat kānga? D nan pa mi ye. La d tōe n kusa sūd tū kūnkāsengā na n kell n yū neb sēn sigl sōma, tā Zeova wilgd-b sor wa sēn yū to-to Israyell nebā sēn wa n na n yi Eziptā. (Wil. 7:9; *karm-y Yikr 13:18.*) Wān to la a Zeova na n wilg tōnd sor wakat kānga? Tōe tū na n yū ne tīgingā maasem. Ezai 26:20 goma “rot” Wēnnaam nin-buiidā sēn tōe n

15. Bōe n gūud sēn teeg-b dūni-kāngā wā?

16. Bōe yīng tu tīgingā segd n tall yōod wusg ne-do?

kē n paam koglg yelle. Tōe tū ro-kāens makda tīgimsā sēn be dūniyā gill zugā. (*Karm-y Ezai 26:20.*) Yāmb kēnda tīgissā n pa vaandē bū? Y sakda sor-wilgr ning a Zeova sēn tūnugd ne tīgingā n kōt-yā bū?—Heb. 13:17.

17 Baa ned sēn tūud a Zeova sā n ki tū to-kāsengā nan pa ta, a Zeova na n kell n yū a soabā “laafū zīiga.” Wān to? A na n wa vuug-a lame. Yuum wusg a Abrahaam, a Izaak la a Zakoob kūumā poore, a Zeova yeela a Moiiz woto: “Mam yaa . . . a Abrahaam ne a Izaak la a Zakoob Wēnnaam.” (Yik. 3:6) A Zezi sēn lebs n togs gom-kāensā poore, a yeela woto: “Wēnnaam ka kūum Wēnnaam ye, bāmb yaa nin-vūs Wēnnaam, tu bōe, fāa vūl bāmb yīngā.” (Luk 20:38) A Zeova nifē, neb nins sēn tū yē n tāag kūumā ket n vūme. Bala a miime tā na n vuug-b lame.—Koe. 7:1.

18 Dūni-paalgā pugē, a Zeova na n maneg n yū a nin-buiidā “laafū zīiga.” Wilgr 21:3 yeela woto: “Gese, Wēnnaam yir bee nebā suka. La [yē] na n zīnda ne bāmaba.” Sungre wā, na n yū ne a Zezi Kirist maasem la a Zeova na n zīnd ne-ba. La a Zezi naamā sēn na n kaoos yuum tusrā saabē, rē tā pidisa a Ba wā raabā ne tēngā. A na n lebsa a Zeova Rīungā. (1 Kor. 15:28) Nebā fāa sēn na n zems zāngā, a Zezi pa na n le yōk a Zeova seeg b yīng ye. A Zeova meng n na n du naam b zugu. Ad yaa vūm sēn be yamleoog n gūud tōndo! La nand tū wakat kāng ta, bū d mao n dūk pīnd wēn-sakdbā togs-n-taare, n kut tā Zeova yū d “laafū zīiga.”

17. Wān to la a Zeova na n yū “laafū zīig” neb nins sēn tū-a n ta b kūumā yīngā?

18. Wān to la a Zeova na n yū a nin-buiidā “laafū zīig” dūni-paalgā pugē?

יהֹהָה

"*Mam na n waooga
yāmb yvvr wakat fāa.*"
—YUL 86:12.

Y TŌE N WILGA A VŌOR BL?

Bāng Wēnnaam yvvrā
rat n yeelame tu bōe?

Wān to la a Zeova wilg a sēn
yaa Wēnnaam ning buudā
bilf-bilfu?

Waoog a Zeova la f sak-a wā
baooda bōe maanego?

WAOOG-Y-YĀ A ZEOVA YU-KĀSENGĀ

KIRIS-NEB ne yvvrā fāa la bal pa rat n pūd Wēnnaam yvvrā ye. Wala makre, b Biibl a yembr (*Revised Standard Version*) sungr goam pugē, b yeelame tu "pa zems tu kiris-nebā sēn be dūniyā gill zugā put Wēnnaam yv-peellā ye."

² La kiris-neb hakukā yē waoogda Wēnnaam yvvrā. B getame tu b sēn paam tu b boond-b t'a Zeova Kaset rāmbā yaa zu-zēkre. (*Karm-y Yuł Sōamyā 86:12; Ezai 43:10.*) Sēn paase, d sēn paam n mi Wēnnaam yvvrā sēn dat n yeeelga, la d mi būmb ning sēn kūt tu d segd n waoog-a wā noom-d lame. (Mat. 6:9) Bu d bao n leok sogsg a tā sēn tar yōodo, tu na n sōng-d lame tu d ra wa yim tu d sēn paam n mi a Zeova wā yaa zu-zēkr ye. Sogs-kāens la woto: Bāng Wēnnaam yvvrā rat n yeelame tu bōe? Wān to la a Zeova* tum tu zems ne a yvvrā? La waoog a Zeova la f sak-a wā baooda bōe maanego?

BĀNG WĒNNAAM YVVRĀ SĒN DAT N YEEELGA

³ Bāng Wēnnaam yvvrā pa f bāng t'a yvvr la a Zeova bal ye. Rat n yeelame tu f bāng a sēn yaa Wēnnaam ning buudā, a raabā la būmb nins a sēn maan tu b gomd rē yell Biiblā pugē wā. Wala makre, a sēn zā a nin-buiidā to-to wā. A Zeova wilgda a sēn yaa Wēnnaam ning buudā bilf-bilf ne a sēn pidsd a raabā to-to wā. (Yel. 4:18) A togsa a Ādem ne a Hawa a yvvrā. Būmb sēn wilgd rē yaa t'a Hawa sēn dog a Kayē wā poore, a pūda Wēnnaam yvvrā. (Sung. 4:1) A Nowe, a Abrahaam, a Izaak ne a Zakoob fāa ra mii Wēnnaam yvvrā.

* Moorā Biibl pugē, b ledga "Zeova" wā ne "Zusoaba." La sōskāngā pugē, d na n ledga "Zusoaba" ne "Zeova" ziis nins fāa sēn segdā.

1, 2. Manesem bvg la a Zeova Kaset rāmbā tar ne Wēnnaam yvvrā tu yaa toor ne kiris-neb ne yvvrā manesem?

3. Bāng Wēnnaam yvvrā rat n yeelame tu bōe?

A Zeova sēn ning-b barka, n ges b yell la a wilg-b a raabā me kūtame tu b bāng a sēn yaa Wēnnaam ning buudā n paase. Kaoosg zugē, Wēnnaam sōnga a Moiiz t'a bāng a yūvrā sēn dat n yeelgā sōma.

4 Karm-y Yikr 3:10-15. A Moiiz sēn wa n tar yūvum 80 wā, Wēnnaam yeel-a-la woto: "Tū yiis mam nebā sēn yaa Israyell yagensā Ezipt soolmā pūgē." La a Moiiz soka a Zeova tū 'Israyell nebā sā n sok tu Wēnnaam yūvr la bōe, a na n leokame tu bōe?" Wēn-tūudbā sēn sung n mi Wēnnaam yūvrā, bōe yīng t'a Moiiz sok woto? A ra rat n bānga a Zeova sēn yaa Wēnnaam ning buudā sōma. Rē la a na n tōog n sōng Israyell nebā tu b kūs sūd tu Wēnnaam na n yiis-b-la yembdē wā. Bala, b sēn kaoos yembdē wā, tōe tu b ra sāmbda a Zeova sā n sūd tōe n yiis-b lame. Israyell neb kēer ra pūvsda Ezipt nebā wēnnaam-dāmb menga.—Eze. 20:7, 8.

5 A Zeova leoka a Moiiz tu bōe? A yeel-a lame t'a tu yeel Israyell nebā woto: "Sēn boond-a tu 'MAM-YAA' n tūm maam yāmb nengē."* A paasame t'a Moiiz yeel-b tu yaa 'a Zeova sēn yaa bāmb yaab-rāmbā Wēnnaamā n tūm yē bāmb nengē.' Wēnnaam sēn yeel woto wā, a wilga būmb sēn tar yōod a mengā zugu. A wilgame t'a raabā pidsg yīnga, a tōe n lebga a sēn dat fāa, a tōe n maana būmb ning fāa sēn yaa tulae, la t'a yaa Wēnnaam sēn pidsd a pulemsā fāa. Yaa rē yīng la a sēn paas woto wā:

* Wēnnaam yūvrā yaa hebre gom-biig sēn dat n yeel tu "kut tu yu." Rēnd "Zeova" wā rat n yeelame t'a kūtame tu yu."

4. Bōe yīng t'a Moiiz sok Wēnnaam a yūvre?
5. Bōe la a Zeova sōng a Moiiz t'a bāng a yūvrā weengē?



A Moiiz sēn bāng Wēnnaam yūvrā sēn dat n yeelgā, keng a tēebo

"Yāoā na n yū mam yūvr wakat fāa. Nebā na n boola maam ne yū-kāng zāmaan fāa." Sāmbg sēn ka be, gom-kāensā yu a Moiiz noogo, la keng a tēebo.

A ZEOVA TŪMAME TU ZEMS NE A YŪVRĀ

6 A Zeova sēn gom ne a Moiizā poore, a pidsa a pūlengā, n yiis Israyell nebā yembdē wā. A kūtame tu tood piig paam Ezipt nebā, n wilg t'a Faraō ne Ezipt wēnnaam-dāmbā fāa yaa zaalem. (Yik. 12:12) A wa n kūtame tu Mog-miuugā welg a yiib tu Israyell nebā looge, la a kūt tu koomā ri a Faraō ne a sodaasā. (Yūl 136:13-15)

- 6, 7. Wān to la a Zeova pids a pūlenga?

A Zeova kogla Israyell nebā sēn da yaa milyō-rāmbā “we-raoogā sēn sek yeesgā” pugē, n kō-b rūb la koom. B neooda wā la b futā meng pa ki ye. (Tōo. 1:19; 29:4) Woto fāa wilgdame tu baa fui pa tōe n gudg a Zeova t'a pa pidsa būmb a sēn pulem ye. Kaoosg zugē, a yeela a Ezai woto: ‘Mam yaa a Zeova. Fāagd a to ka be tu ka maam ye.’ –Ezai 43:11.

7 A Zozue sēn yu a Moiiz ledgdā me yāa tuum-kāsems nins a Zeova sēn tum Ezipt la weoogē wā. Rē n so t'a sēn wa n kolg kūumā, a yeel Israyell nebā woto: ‘Yāmb bāngame la y miime t'a Zeova sēn yaa yāmb Wēnnaamā sēn da yeel tu b na n maana būmb nins fāa n kō yāmbā, b maaname n ka tol n bas baa a ye tu vaal ye. Bāmb maana fāa, baa a

ye ka pa ye.’ (Zoz. 23:14) A Zeova sūd pidsa būmb nins fāa a sēn da pūlmā.

8 Rūndā-rūndā me, a Zeova pidsda būmb a sēn pūlme. A kutame t'a Bi-riblā reng n togs tu yaolem wakatā, Rīungā koe-noogā “na n moona dūniyā tek fāa.” (Mat. 24:14) Yaa a Zeova sēn yaa sēn-tōe-a-fāa wā bal n tōe n deng n togs tuum-kānga, la a ges tu b tuum-a, tu neb nins sēn moond koεegā wusg “yaa nin-tals sēn ka paam zāmsgo.” (Tūv. 4:13) Rēnd d sā n moond koεegā, d sōngd n pidsda Biiblā bāngr-gomde. D waoogda d Ba wā, la d wilgdē tu d kusa sūd ne būmb ning a Zezi sēn yeel tu d pūus n kosā. A yeelame tu d kos Wēnnaam woto: “Tu yāmb yūur yu ne waoogre, tu yāmb soolem wa, tu yāmb daab maan dūniyā zug wa sēn maand arzāna.” –Mat. 6:9, 10.

A YUURĀ YAA KĀSENGA

9 Israyell nebā sēn yi Eziptā poor bilfu, a Zeova wilg-b-la a sēn yaa Wēnnaam ning buudā n paase. A maana tōogā kaool ne-ba, n pulem t'a na n gesa b yell wa rao sēn get a pag yell to-to wā. (Zer. 3:14) Israyell buudā lebga wa a paga. B ra yaa nin-buiid a sēn yāk a yūvrā yīnga. (Ezai 54: 5, 6) B sā n da sak a noyā, a ra na n ning-b-la barka, n kogl-b la a kō-b laaft. (Sōd. 6:22-27) Buud a taabā ra na n waooga a Zeova yu-kāsengā. (*Karm-y Tōod 4:5-8; Yul Sōamyā 86:7-10.*) Sūd me, rap la pagb sēn da yaa bu-zēms neb n yāk yam n naag Israyell nebā n tū a Zeova. Nin-kāens ruka a Rut sēn yi Moaabā togs-n-taare. A Rut yeela a Naomi woto: “Fo nebā na n yu mam

8. Wān to la a Zeova tuomd tu zemsd ne a yūvrā rūndā-rūndā?

9, 10. A Zeova sēn zā Israyell nebā to-to wā wilgda tōnd bōe?



A Faraō pa sak n deeg t'a Zeova la Wēnnaam ye

neba, la fo Wēnnaamā me na n yū mam Wēnnaam.”—Rut 1:16.

10 Na maan yuum 1500, Israyell nebā yū a Zeova nin-buiidu. A sēn zā-b to-to wā sōngdame tu d bāng a sēn yaa Wēnnaam ning buudā. Baa b sēn beeg-a naoor ka tekā, a wilgame t'a yaa “nimbaan-zoeta,” la t'a “sūur ka yikd tao-tao ye.” A wilgame t'a sū-marā yaa kāsenga. (Yik. 34:5-7) La a Zeova sū-marā tara koaka. Israyell buudā sēn wa n pa sak n deeg t'a Zezi la Mesi wā la b kūt tu b kū-a wā, a raag-b lame n base. (Mat. 23:37, 38) Rē teka, b pa le yaa nin-buiid a sēn yāk a yuvrā yīng ye. A Zeova nifē, Israyell buudā yaa wa tu-koeenga. (Luk 23:31) La rē teka, manesem bug la Israyell nebā tall ne Wēnnaam yuvrā?

11 Israyell nebā wa n tara tags-keg Wēnnaam yuvrā zugu. B wa n tagsdame t'a yaa sōng wusg tu b pa segd n pud-a ye. (Yik. 20:7) Bilf-bilfu, b wa n tolg n basa a yuvrā pudbo. Yaa vēeneg tu b sēn maan woto wā sāama a sūuri. (Yul 78:40, 41) Wēnnaam yuvrā tara yōod wusg ne-a. Biiblā yeelame t'a maanda sū-kiir a yuvrā yīnga. Rēnd Israyell nebā sēn paoog a Zeova yuvrā, b ra pa le tōe n yū buud a sēn yāk a yuvrā yīng ye. (Yik. 34:14) Woto wilgdame tu tara yōod wusg tu d waoog d Naandā yū-kāsengā.

BU-PAALG WĒNNAAM SĒN YĀK A YUVRĀ YĪNGA

12 A Zeova kitame t'a Zeremi reng n togs t'a na n wa yāka bu-paalga, n maan “kaool-paalg” ne-a. Bu-kāng nebā fāa, “sēn sung ne nin-kāsems n tu ta nin-

11. Bōe yīng tu Israyell nebā wa pa le put Wēnnaam yuvrā?

12. Ānd dāmb n lebg buud ning Wēnnaam sēn yāk a yuvrā yīng?

bōonegā fāa” na n bānga a Zeova. (Zer. 31:31, 33, 34) Wakat bug la Wēnnaam maan kaool-paalgā? Yū yuvmd 33 Pāntekotā sasa. Ne ānd dāmb la a maan kaool-paalgā? Biiblā pugē, b boola nin-kāens tu “Israyell sēn yaa Wēnnaam dēnda.” B yaa neb sēn yit buud toey-toey pusē. A Zeova yeelame tu b yaa neb a sēn tūus a “yuvrā yīnga.” —Gal. 6:16; *karm-y Tvvv 15:14-17*; Mat. 21:43.

13 Pipi kiris-nebā sēn da yaa bu-paalgā nebā ra puta Wēnnaam yuvrā. Wala makre, b sā n da wa togsd goam kēer sēn yit Biiblā babg ning sēn da guls ne hebre wā pugē.* Rēnd yuvmd 33 Pāntekotā sasa, tūm-tūmd a Pīer sēn wa n na n gom zuuf-rāmb la neb sēn tuub n sakd zuuf-rāmbā tōogā taoorā, a puda Wēnnaam yuvrā naoor wusgo. (Tvv. 2:14, 20, 21, 25, 34) Pipi kiris-nebā sēn da waoogd a Zeova wā, a ninga b koe-moonegā barka. Rūndā-rūndā me, d sā n wilgd nebā Wēnnaam yuvrā, tu sā n tōe fāa bū d wilg-b bāmb mens Biibl-dāmbā pusē, a Zeova ningda d moonegā barka. D sēn paam n wilgd nebā Wēnnaam yuvrā yaa zu-zēkre. Rē tōe n yū sabab tu kēer bao a Zeova zoodo, zood sēn na n paamd pāng n paasdē, la sēn na n kaoos wakat fāa yīnga.

14 La tīgingā neb kēer n wa n zāmsd

* A Zeova yuvrā ra bee Biiblā sēb nins sēn guls ne hebre tu pipi kiris-nebā ra tarē wā pusē. Wakat kāng t'a Zeova yuvrā ra bee Biibl nins b sēn boond tu Septāntā pusē me. Septāntā yaa hebre wā Biibl la b ges n lebg ne gerk.

13. a) Bōe n wilgd tu pipi kiris-nebā ra puta Wēnnaam yuvrā? b) Yāmb tagsg yaa wān ne y sēn paam n moond koeegā n wilgd nebā Wēnnaam yuvrā?

14, 15. Bōe n wilgd t'a Zeova pa bas tu nebā yīm a yuvrā?

b taabā yel sēn pa sūda. Yūl tumtumdbā kūum poor la b maan dē n yūda. (2 Tes. 2:3-7) Nin-kāens rūka Israyell nebā togs-n-taare, n pa le boond Wēnnaam yūvrā ye. Rē yīnga, a Zeova basame tu nebā yīm a yūvrā bū? Ayo! Yaa sūd tu d pa tōe n bāng b sēn da boond Wēnnaam yūvrā to-to wā takū ye. La a yūvrā pa menem ye. Na maan yūvum kobse, Wēnnaam yūvrā bee Biibl-dāmb wūsg pusē, la biibl-mitbā seb kēer pusē. Wala makre, yūvumd 1757 soabā, a Charles Peters yeelame tu Wēnnaam yūvrā sēn dat n yeelgā bilgda a Zeova sēn yaa Wēnnaam ning buudā sōma, n yūd naam-yūy nins fāa b sēn tar n boond-a wā. Yūvumd 1797 soabā pugē, a Hopton Haynes yeela a sebr a ye pugē tu Zeova wā yaa "Wēnnaam ning zuuf-rāmbā, Kiristā la a tum-tumdbā sēn da tūudā yū-peelle." A Henry Grew (1781-1862) me ra puta Wēnnaam yūvrā. A ra yetame me tu b sāama Wēnnaam yūvrā, la tu yū-kāng segda ne waoogre. A George Storrs (1796-1879) ne a Charles Russell sēn tum ne taabā fāa ra puta Wēnnaam yūvrā.

15 Yūvumd 1931 soabā, būmb sēn tar yōod wūsg n maane. Sēn deng rē, b ra boonda Wēnnaam nin-buiidā tu Biiblā Zāmsdba. La yūvum-kāng tēka, b sakame tu b na n boond-b t'a Zeova Kaset rāmba. (Ezai 43:10-12) Woto, b wilgame tu b sūur yaa noog b sēn paam n yaa nin-buiid Wēnnaam sēn yāk a "yūvrā yīnga," la a yūvrā waoogr yīngā. (Tūv. 15:14) D sā n tags a Zeova sēn kogl a yūvrā to-to wā yelle, tēegd-d-la goam nins a sēn yeel Malaki 1:11 wā: "Mam yūvrā yaa kāseng buud a taabā sūk hal sēn sing yaang tu ta nin-taoore."

WAOOG-Y-YĀ A ZEOVA LA Y SAK-A

16 No-rees a Miise yeela woto: 'Baa buudā fāa sā n waoog b mens wēnnaam-dāmba, tōnd na n waooga Wēnnaam a Zeova la d sak bāmb wakat fāa.' (Mii. 4:5) A Zeova sēn sak tu b boond a nin-buiidā t'a Kaset rāmbā yaa zu-zēkr n kōba. Rē wilgdame me tu b tata a yam. (*Karm-y Malaki 3:16-18.*) Yāmb mengā geta y sēn paam n yaa a Zeova Kaset soabā wa zu-zēkr bū? Y maanda y sēn tōe fāa n waoogd a Zeova la y sakd-a bū?

17 Būmb wūsg la d segd n maan n waoog a Zeova la d sak-a. Ad bāmb b tāabo: Pipi, d segd n wilga nebā a yūvrā, bala yaa neb nins 'sēn kot ne a Zeova yūvrā' bal n na n "paam fāagre." (Rom 10:13) Yiibu, d segd n dūka a togs-n-taare. Nonglmā wēengē la d segd n dūk a togs-n-taar n yūda. La tāabo, d sēn pa rat n sāam d Ba wā yūvrā, d na n sakda a noyā ne d sūur fāa. (1 Zā 4:8; 5:3) Yāmb na n kell n waooga tōnd Wēnnaam a Zeova la y sak-a wakat fāa yīng bū?

18 Ka la bilfu, na n yū tulae tu sēn pa sakd-b a Zeova wā fāa bāng-a. (Eze. 38:23) B kēer dūkda a Faraō naoore. A ra soka woto: 'A Zeova yaa bōe tu mam na n kelg bāmb koēega?' La pa yā n kaoos la a Faraō bāng a Zeova ye. (Yik. 5:1, 2; 9:16; 12:29) Tōnd yē bao n bāng a Zeova. D sūur yaa noog d sēn paam n yaa a Kaset rāmb n maand a raabā. Rē n so tu d kūs sūd tu beoog na n yū sōma, n tēed Yul Sōamyā 9:11 goamā. Be, b yeela woto: 'Neb nins sēn mi yāmb yūvrā dellda yāmba. Zeova, yāmb ka basd neb nins sēn baood yāmbā ye.'

16. Bōe yīng tu d sēn paam n yaa a Zeova Kaset rāmbā yaa zu-zēkre?

17. Waoog Wēnnaam la f sak-a wā baooda bōe maanego?

18. Bōe yīng tu sēn waoogd-b a Zeova yūvrā tōe n bas b yam tu beoog na n yū sōma?

Bōe yīng tu b boond a Zezi tu Wēnnaam Biiga?

Wēnnaam pa tar pag a sēn kēed ne n dogd kamb ye. Yē la būmb fāa Naanda. A naana ninsaalbā tu b tōe n dūk a togs-n-taare. Rē n so tu b boond a Ādem sēn yu pipi ninsaalā tu “Wēnnaam biiga.” Woto me, yaa Ba wā sēn naan a Zezi n wōneg a mengā la b sēn boond-a tu “Wēnnaam biigā.”—**Karm-y Luk 3:38; Zā 1:14, 49.**

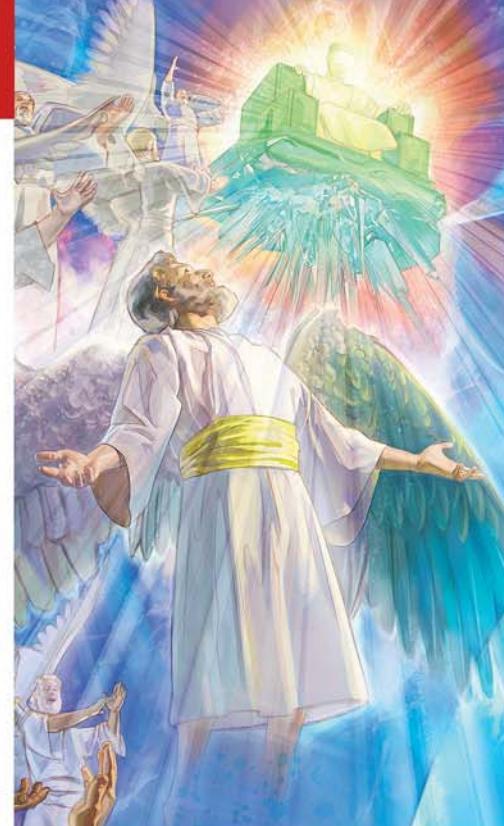
Wakat bug la Wēnnaam naan a Zezi?

Wēnnaam naan a Zezi n yaool n naan d yaab a Ādem. A Zezi la a reng n naane, n tūnug ne-a n naan malegsā la bōn-naands a taabā fāa. Yaa rē la Biiblā sēn boond a Zezi tu “Bi-kāseng sēn yuud bōn-naandsā fāa” wā.—**Karm-y Kolos rāmb 1:15, 16.**

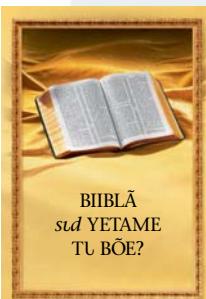
Nand tu b rog a Zezi Betlehēm, a ra yaa malek n be saasē. Wēnnaam dūka a Zezi vūmā n ning a Maari pugē wā t'a rog-a t'a yu ninsala.—**Karm-y Luk 1:30-32; Zā 6:38; 8:23.**

Bōe yīng tu Wēnnaam kut'ta Zezi wa tēngā zugu? Bōe la a maan-yā? Y tōe n paama sogs-kāensā leoor Biiblā pugē. B leoorā na n sōng-y lame tu y bāng būmb nins Wēnnaam ne a Zezi sēn maan yāmb yīngā, la y nan rē.

Y sā n dat kibay n paas bu y karem seb-kāngā sak a 4. A Zeova Kaset rāmbā n yiis-a



Nand tu b rog a Zezi Betlehēm, a ra yaa malek n be saasē



Y TŌE N PAAMA SŌS-KĀNGĀ BUUD
N KAREM ĒNTERNETĀ PUGĒ

